

שםות יה יתרכז

וְשָׂרֵךְ יְהוָה אֱלֹהִים לְמַשֶּׁה שְׁנָאָר עַמָּה אֲרִי אָפֵק יְהוָה יְתָה
אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמַשֶּׁה וְלִיְשָׂרֵאל עַמּוֹ בַּיְהוּצִיא יְהוָה אֶת-

לקט בעיר

ידר החרים

כלו חוספת וגרעון מה שמן כן לאלוים (טומן²)
בגס צווען לסס מהדאות לה ידוו כל כונcis
צורה אליל צלהמאות מה קקדס ליחסו צס כהן
בדין גבר ובול בום סברנו רומח טומם מכם ונכס

את כל דבר וגו'.) נס ו' יגיא ברכות שטהותם לדעת כל פרקי כתמונות, וזה יגיד כי היכן היה ייעתק, ככל מירלה היה טונם לנכונו

עורך בheiR

ט' פירוטים ודוגמאות במלצות ב') מה מרבה בקיצות על

זונקלום

רפט שמות יה יתרו אונקלום

לכט בדור

אורים

אור בהיר

מלך וכומר.

משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה: ואות שני בניתה אשר שם אחד גרשם כי אמר גר הייתי ווית דמשה ית צפורה אמת שאה בתר רפטורה: בית תרין הא ר' שם חד גרשם או רר ביתו באירוע נבראה:

לקט בהייר

דער דערטער

כון ולחמה מוגהו, וכבדים הלייר קפין סוכן מכך מלה עשות ככז בצלק נבר הלהכים וגוי' נינוחoso מיילחו של מכך כי נפלת חומחו על כל העמים, האל זולם זה כי מונחים חומו מלכת פורגנומונטס ומבה גס שחודה כיס צעינויס²³), מגה כל חומה חייג מיהם לכופר ביהמונת, אך כיום יתמי מותן מכך כיו שעתמד לו, והויל רכומו עוד כי כנס ספיק ליתרנו כיוויל כל גודלה קומות ככן מדין מהס צבויי זך ולקם לו כיוויין מטה, וכוכו חומרו ויקם יתנו ומכה מכב' נפין ציחמו בכחוג צחילה, חוקן מטה לו נגן מדין:

חדר שלומיה. טעם שכוונך לומר מהר שלוחיה, שקדמוך וטלחך לו למתק שלוחים וודען מוקו' חמומו וכככים על ידה זו כו' שלקה יתנו וגוי נוקינו זל (פס) בכמצעי צפוסוק כת' כל חצץ גס דקוק לומר לצון שלוחון (ז), חולת דצבי ויד' זל סמץ וגוי:

אור בהיר

יב) פירוט הגאנטן צילע בענירא סטולע נפער, מעדן לו מומן מעמץ קסודיטיס. יג) וויל' גאנטן צוונען, טוון מסה ודלי מיזה.

ישראל ממצרים: ב. וַיָּקֹחَ יְתֻרֹּו חֶתֶן יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: ב. וְרָבֶר יְתֻרוֹ

קט בHEY

נו' וסוחה רק לזכר חמל, ועוד לפחות נמסה וישראלן וגטם הוציאו היה וגורו. זו גדולה על כלום (בב):

פרק חמ"ט

ב. ניקו

אור בהיר
 (א) נכלו הרים נמה קוליתם מטה מכיל כל יסלהן. (ד) ווּסְכִּים פִּירָעָם נַמְ' זֶל נַמְזָה כְּפִינֵי מַסָּה וְנַכְלֵי יְסָרָהָן, כְּנֹועַר
 פְּסָסָמִים. (ב) פִּירָעָם סְפִינְטוֹן וְנַדְלִין יְסָרָהָן מַשְׁכוֹת, סְלִין צְלָתוֹ נַסָּה. (ג) סְלִין גַּעֲלָה כְּפִירָעָם, סְלִין הוּא דָרָה וּמְקָם עַל בָּנָה
 כְּדָרָה נַסָּה, וְסִירָה נַזְמָר וְכִי הַוְּיָה, מְלִין וְדוּלִי סְפִירָה כְּחַטָּר שָׁמֶן כְּלָפְרָטִים שָׂעָר נַסָּה, תְּזִקִּין הַוְּיָה. (ה) פִּירָעָם
 קוֹפָה נַמְמָה וְגַמְמָה הַיְוָה. (ט) וְנַדְגָּס חִמָּה יְסָלָה, חָס מַעֲקָן כְּכָנוֹת, חָרָר סְמָדָר מַלְמָה עַמְלָקָה הַמָּר וְיִתְמָעַן יְמָר,
 קוֹפָה נַמְמָה וְגַמְמָה הַיְוָה. (ז) וְנַדְגָּס חִמָּה יְסָלָה, וְסִירָה כְּדִי לְזָוִיָּה יְסָלָה, וְלִין כְּלִי לְרוּזָה חַמְמָה מַלְמָתָה עַמְלָקָה, וְלִין הַגָּמָם
 יְמָר וְנַדְגָּס חִמָּה יְסָלָה, וְנַדְגָּס חִמָּה כְּלָרָה עַמְלָקָה, וְלִין כְּלִי לְרוּזָה חַמְמָה מַלְמָתָה עַמְלָקָה, וְלִין
 יְמָר וְנַדְגָּס חִמָּה יְסָלָה, וְלִין כְּלִי לְרוּזָה חַמְמָה מַלְמָתָה עַמְלָקָה, וְלִין כְּלִי לְרוּזָה חַמְמָה מַלְמָתָה עַמְלָקָה, וְלִין כְּלִי לְרוּזָה חַמְמָה מַלְמָתָה עַמְלָקָה.

הוּא חָנַן שֶׁם הַר הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
אֶל-מֹשֶׁה אֲנִי תְּרַגֵּנָה יְתַרְוּ בָּא אֶלְיךָ
וְאַשְׁתַּדְךָ וַיָּשַׂנֵּן בְּנִיה עָמָה: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה
מִן הַטֹּרְאָה רָא תְּנַגֵּל עַל-הָיִקְרָא
עַל-מֹשֶׁה לְמַשְׁה אֲנָא חָמָס
תְּרֻנוּ אֲתִי לְזֹהֵב וְאַתְּחָה וְתַרְזִין
גָּדָא עָמָה: וַיַּפְקֵד מֹשֶׁה

לקט בהיר

אור החיים

בפוג'ילך עינטש נטיג'ל בגדים, מיט פלון קן כעאכודיע
בכלטוו צויהם נמדגר וסדורס סדר כהאָזֶט חטא
קדוס קדושים טג'יס, ואגס טאָקְדִּיס אַס יתדו
לעניטס וכלהן סדרו קודס לאָהֶב צויהה טאָוָה גַּמְפָּה
מןנה, כוֹן יתדו זינְגַּר גענְוָה וצפְּלוּה לְגַלְלָה
כבדו וכקְדִּימָה נְגַד כיווּתוֹ מְפַתֵּח אַלְמָכָה וְגַדְעָך
לְכַדְוּ הַפִּילָה מְפַתָּה") דליכ'ז (ט"ה צ"ז) וְנִזְיָה רְהָב
גען רְהָב:

קודעת כבר מהלכים מצלל מ- סכו"ע

אני מומך וגוי וולפראָק וגוי. טעס טען זשנַי ניכַי עמאָ. טעס הַמְוִילָאָ עמאָ, נחכּוֹן לומָר כטנָגָן סדרָס כָּלָן מסדָר סַכְתָּג נְפָסָק מלוקָה וצְוִישָׁה זְהָם לֵין חַמָּךְ עוֹתָה גְּנוּינָה

לפניהם זכְרָה קדִים כַּנְזִים נְחָזָק, יְתַגֵּל עַל פִּי נְכֶד

בנויות וצוללות (מכילות), ס"ר) לסין הימנאי ז. וו'.

אלה בגני וכו. הם בו מחותה למחול סדרם

ברוחם של הבוגרים בדורם נזקנו צלחת לנו יזכה לדורות

1977-1981

אורים בחר

ו. יט) להר צדינר ה' לחנו נסנה קודס שהלך נמנרים כל נמדים ליט'

אונקלום

בָּאָרֶץ נְכִירִיה: וְוַשֵּׁם הַאֲחֵד אֱלֹעָזֶר
כְּרִיאָלָהִי אָבִי בֶּעָזֶר וַיַּצְלִין מִתְּרָבָב
פְּרֻעָה: וַיַּבָּא יְתָרוּ חַתּוֹן מֹשֶׁה וּבְנָיו
וְאֲשֶׁתוֹ אֶל-מֹשֶׁה אֶל-הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר-

١٢٩

למוריים, מהר לו על כרמליתוניס הנו מלמערים ו��ם כה למוסיף עלייטס, מהר לו לא כי נביה ח'זק, נטלה שני בניות ובילאה לו (ט): (ז) וישראל מחרב פרעה. צבאיו דקן וחוויס על דרך כבורי, וכקם לבוגר ה' מ' מ' נטעס יוחו כבומו של סט' ט' (ט): (ט) אל המדבר. אף הנו יודיעים צבמדבר קו*, הילו צבצמו של יתכו דרך ככחות, והוא יוכב גל'ז'ו שין נשאואר - חוה - הו.

אור החיים

סודות גומל

ה. אל כמזכיר וגו'"). פירות אלה מהמר מין ידוע מוקס חתמו במדבר בגודל, וזה יודיעו טעם חומרם בהמה:

אור בחר

ט')² תלכלהורה קהה, יהלמר סמס נסנווי וככללו ייטה נס מוכ פרשעה. אבל אלס יש איזו גוון קהן על ייטה זותה. טולו על דעמוין לפארס גור קהימי על גוונטו נטעו"ז היל פשטוט כפוצו וולך נעריה נטעין רוחון מצעית חמיי, וקס הליישו ייטה על כל מהה טוור טויר קהה ול נטעין תמר צדקה זס גל נטע נטע מרכג פרשעה, ויסחס פאי יטהר לנו נקוטוינט מתוך גוון הקהוב חיניכת "ההולדת" גהילעיאר טוור טויר קהה ול נטעין תמר צדקה זס גל נטע נטע מרכג פרשעה, ויסחס פאי יטהר לנו נטע פאלטה ע"כ קהיליט סס גרכוס, גאלל זוז צען, ומלהדר שטמבר ררכג פרישעה הילכלהונו נטער צ"ב, נרטות לי, קה"ז חאנגלע נטעו"ז קוזט מגן פאלטה ע"כ קהיליט סס גרכוס, וגונראות ב' נטעין תמר מרכג פרישעה ע"כ יהלמר חיניכת "ההולדת" על הייטער סטניינט נטעיינט גרכוס וו גרכוס האב. י"ח)³ גל נטען קומיס לסט"ז, וילן מערט ווילן, ויהלמר סטמינה אלס המלך הווע כען קשטיין, סטמאונג מקהה אלס סטמאונג נסמי, ומילין גהאר הווע מונה

וכב וגוי (מכילו): (ח) וימפר משה להרתונו. נמשך מנגן המרגלים צנומר כולם נאכרים, והוא זכרם, ווין ר' ל' טבון קימות, הילן ספס מתהוירם שפס וכליים, ווין ר' ל' טבון קימות, והוא זכרם מטהרם לא דקמוניאת כלול נאכרים, מטהר' כ' וחולן מטהר לא בטהר, צנומת הום וואנו ונוד מקומות ימי, והוא זכרם מטהרם לא דקמוניאת צנומת צנומת עטף (גנין ר' ג' ע') צנומת צנומת זכרם מי פלוני פלוני זכרם וזה גאנטס, ווין ר' ל' טבון גן מקומות גלשות, והוא זכרם האלט האלט עטף (גנין ר' ג' ע') צנומת צנומת זכרם מי פלוני פלוני זכרם וזה גאנטס, ווין ר' ל' טבון גן עטף: למחר צכל גולד צכל נטולות חכירות צנומר ווילטן נטון לריטס, הילן נגי צנומת הקדיס ווילן הקדיס וכון ר' רטטיג זכר לערוואו נטון ימי, והוא זכרם זומר צנומת זכרם טבון לבון כוון ספס שטוטן כמו צכל מקוטס ווילו ספס ר' רטטיג זכר מטלהו דנטקן מי סיס הנטטיג, טבון גס ימי ממר והו, ווילען ספס שטוטן קני חילוק נינו בין זכרם, ווילן נגי ווילו, הילן נטלהו דנטקן מי סיס הנטטיג, טבון גס ימי ממר והו, ווילען ספס שטוטן קני חילוק נינו בין זכרם, ווילן נגי וחוג נטחות אלין פטרט, הילן נטרכות זומר טהritis וו זכר מטלר טו ווילו זכרם טהרו זכרם מטלר זכרם מהויל זכרם:

ידר החיים

וינס נסחפות גס יפהו וטיכס זקளו
נמסחות ווין הי יכול לעמוד טנייס שארוי
סכמוג לא חמר היל חד כהו שדייקנו מהו
וישתמו, והחד זכ רין הי יודע מי כוה וויל נון
סכמוג לסתות היל פלא, וגכלהם לומר כי פירוש
היים כלוחם כהן כוה למן חניות וגדומו כן
נתחינו לומר כי זכ סוה מטה כלוחט ביהלו נתמיד
חניות זכ וויל ליטו וזזה לא ססת סכמוג כוינו
ורבו תורה צלול מזב בגן מוחרם:

אנו בחר

כדי שבסהו יתאפשר לארון פחיתות, סהילים אקזוטיים נופיע עמן ננדרך, והוא על פי כן חומר הלהבושים. כ"ד) מה אלהין כן כבוקען

אָזְנָקְלוֹם

וישבנה: ח וְאשׁתַּעַ מֹשֶׁה הָאֲהֻלָּה: ח וַיָּסַפֵּר מֹשֶׁה לְחַתְנָו אֶת

לקט בהיר

۷۱

מכ' וגו' (מכל): (ח) וספר משה לחתנו. נמדד מנג' המלנגי' סג'נמר כולם נאחס', מון או זמאן, ווון ר' נז'

ו-הו ניגיון מלוח של הסוגר נס כהמלה והונחה פיקס היליך מסק (אותה-ז') ו-הו ניגיון מלוח של הסוגר נס כהמלה והונחה פיקס היליך מסק (אותה-ז')

אור החיים

כ"ר) מה שאלון כן כבשיפר א/or בחרו

אונקלום

וישבנה: ח וְאשַׁתְּעֵי מֹשֶׁה הָאֲהֻלָּה: ח וַיָּסַפֵּר מֹשֶׁה לְחַתְנָו אֶת

ANSWER

4

בכדו גודל המכיד יקרו כהותם עתה, כיוון שהיינו מוכן
וילך הכהן נדב והביכוחים ומי כהן בדורותה הפליג הילך
יולחין וללה יולך (^{הנאה}): וישתתחו ווישקלו. היו יודע
מי כהנתה למשיח, וככהן הומר חית לרעשו, מי
CKERIO HIET^(ט) זה מטה, שנלמוך (^{הנאה} ז' ז') וככהן
בקחתם יוסרלון קנה ווניה לא מלה וטעה נפיה נמה
ימרו מי חמיר פ', וכות ינות מלה טס כומר כן מדין, וממה
נס צעלם שצאו ונימה מהלא נמדיין, לאו צעלם לו צפוק כל
סוק פותחן לאין, ואלה מהלמר מה חועלן יס לי צומתני וממה
יממר לי גנדעד, טסה למן השם נגן מצלן, וו'ת לאין
קדרך נא ולא הילך מחרטן, טטה בעכלי נוי גינז ערלה למלה

אוצר החיים

מי כולה שקרה לו זה וזה מטה עד כלן. סנה טעם
לכל חמו כי סניות כבשחו זה וזה נגד שטהור
לשם ייחד ויסחחו וטэк לו וזה גייד כי מהד לגד
כבשחו. והם חלמר לדבורייכס זיל' ובכל מזינו
שיילוחו סוח לקלחת מותגן, גס לדבורייכס זיל'
(מלילוחו) סמנס סוח צבאתהו ליתרנו זה נק'
סנה יתנו נקרחו חיט ורכחו (נשלוו ב' כ' ח') וויל
מטה נצחתה לה קה. יט לאחן דין קרייה חיט זל
יתנו נקייה חיט זל מטה, וכוזס טמירות טהרה
מכ מעלה יט צבב וזה אל טיט וכאלן כל מזס יקלע
חיט וונקחו טא, וגס גנסומה מזינו שטהור
ככחוג בפרהה נם (כעליה ז' ב') בצעעה חיט
מי כבשחו לוי וככטולו הווער זילען
של מותג כספיק לו נסחה נקלחתו. וויל צעבא
ביבר לדצר טינן ביזוּן לקלחתו ולוי פנס צויליהו
למקוס הצל בהלאס וולדיך, זו אסיך הווער צפירוט
שיילוחו סוח לקלחת מותגן, גס לדבורייכס זיל'
(מלילוחו) סמנס סוח צבאתהו ליתרנו זה נק'
סלהות צי לנדוואו ייל, ומלא טמינו זיל (טס) נבד
גנוֹל נפכד ייטוּ נכוּ, וחולמ דרבינו מינן לו נבוד
מייניהו ז דלמה נפכד זנוּ ווילזאו ייל מטה:
וישתחוו גו. רוחתוין זיל (טס) למאו פיעי יודע
מי כבשחו לוי וככטולו הווער זילען

שםות יה יתרו רעה

בשנה יהוּה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָצַילוּ מִן־
מִצְרָים: וַיֹּאמֶר יְהוָה בָּרוּךְ יְהוָה
אֲשֶׁר הָצַיל אֶתְכֶם מִן־מִצְרָים וּמִן־
רֶעֶה אֲשֶׁר הָצַיל אֶת־הָעָם מִתְּחַת
מִצְרָים: עַתָּה יְדֻעַתִּי בְּיֶגְדוֹלָה

לקט בעיר

ימחו סהה גר לך צמד לרינה כי גדי גדלו ממה צהוב קיים
 שמר כמה דורות, בסם כלם היה סס פילו דוח מהד שואה
 נטהמו טהה גר (ג"א), והוא טהה מושע מליטס צמדין קה
 כן קפורה והיל גדר המלויות (ע"מ): (ב) טהה נפסוק
 כי אנטהונדר סס צבעם צמעות ונוי וווער מהר סכמונה לה
 כל "אטונז" פער עטה רק פער עטה, לפי צלען וק'
 הטענות דכריישו מהו לנו נעה צין צין הטענות ובין הסהנות,
 לאו הא גויל רצ"י סס גס מלומת עטעלך, האן כלען דמתודנא
 צומחה גלען מהר סכמונה על כל הטענה, לפ"ז צבעות תמיידיות הס ממכניליס צמחה ומתודוא לנו, לאו פיטר רצ"י קן
 גאל ומורה וכטמיט עטעלך צלען או טודז רק הילא, האן גמר מהר סכמן צהוס לנו וזה כל הטענה
 לוועס נמאצען, וופסוק פטמן צביריך ווועדה לאנטז"ס היל האכילד זטבזון דאכטן על ווועס
 געד עכטוי וכו', וכמו שאלמר נקחן ווועדה מלך קפה, נס דאנן פער דו ווועי: (בג) כלומר יד מליטס קלטאנן פירישו
 יוט מליטיס וטונגומו מידן דמְלָרִי, כי נס ווועד דאנן גדול הוועס צלען נעדות רק להטונגו פער יהומא קפה מזוקן
 חועען וממתם רשות תלען גען גאה ווועס, זה סטני נאכלת פירישו מכה וויזי, וככר מהרנו סטינע יד מפלה נכל מוקט
 עניין (רא"ס), ואלען גנדע"ז מגונגען קיין, ועיין צפ"ק סס פלארים צטאנט צאנטאנטן ווועת רצ"י וגילען גאנט�ה קיין:
 מלרביגו מורום לאון רידי סוה בענוגה קאי מכבידיס עלייכם:

ר' חיים

ויספר מטה וכיו'ם כ' נמהדד נטחו, ודצ' זכ' מורה כה טולן כל געל מו מלנינע:
יא. עתה ידעתי וגויי.^(ז) פירוט כי בס' צפ' להומוא פליקס גולדס וועלומיס^(ח) כלחנס נעדים ולכרא לחייזיכס וכל מורייס זיך גנדס ער' על פי כן יולו יוכוינו לאנקס מאהומא סאנדייה זדמינוי במרוד מה טהון כן הילוי טהלהל שטווין למדוז צמזר עטמא של קאמוד וועטב רטעה רקע שוקיעיסס וכיו', נס יט לאטומיס^(ז) צמלהויט כרט כי לה מעד צמגנו כוכב מה טהון כן הילוי יטהלהל כל' למלו זל' (סוטס ל'ב). צפטעים לאון, ער' על פי דצ' ייגוד צנטוו לח טעמו. וככלך כי יודיע כטוג כי מירוץ כטמבה נמהדד צטרכו', כי חמלע שתכוב להס סטמבה וכטוו דצ' צלום כי קמאנער מועגן קרנייל טולד צו' קרנתק זאכלכת מגו פערומים יטעלף ולפעמים יסתכן מטה, ועיין מה פורחתני צויניג צפסוק ("ב' כ'") להמר שע' יוסק' ז. וכטס יטלו בס' צפטעס ער' זונע מעטאות טזווות ער' על פי כן צפטעז חוקן הנס ומכח נס דידיפט קמלען הויס כטו פיראטני צפסוק ("ח")

יר בהייר

לומר עתה ידעת כי ד' כוון מהלכים. בפ"ט ופירוש מלל המלכים ציטוט ומוליכים. ל' ויס נזה פגנוק וגקומה נגד סכמגנו. לא' פירשו עוד ט' סקרנו כצמפלם צלען גמדא צמדאי.

אונקלז

שׁובְּנָנוּ מִירָא רַמְצָרָאִי . וְאֶמְרָה
תְּחִוָּה בְּרִידָה יי' רֵי שְׁזַב יְחִכּוֹן
יְיִירָא רַמְצָרָאִי וּמִירָא רַפְרָעָה רֵי
שְׁזַב יְחִיכּוֹן יְתֵה עַפָּא מְפֻהּוֹת פְּרוֹת
צָרָאִי אֲבָעָן רַעֲנָא אַרְיָה רְבָה יי'

١٢

שכטנורסִי^{๒๓}, ועל כולם חאל כניילו מ-
כטנו לן כי טנד יכל נדרוה ממו
הארון מסוגרת, וולו יולו שפיש רצונו
צ'יל אתכם מיד מצידם. חוממו
דרעה. מלך קאָה: מתחת יד מצידם^{๒๔}
ען דווים ומרותס קיד^{๒๕}, סכוי מכדיין
ענודס (๕๕): (וּ) עתה ידעתה.

דען שמות ייח יתרו

**בְּלֹאָשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפַרְעֹה וּלְמִצְרָיִם
עַל אֹודָת יִשְׂרָאֵל אֶת בְּלָהָתָלָה
אֲשֶׁר מִצְאָתֶם בְּדֶרֶךְ וַיַּצְלִם יְהוָה:
וַיַּחַד יִתְרוּ עַל בְּלָהָטוֹבָה אֲשֶׁר-**

ו'ז

(ז) פ"י הגם צחצחו הכל וו"כ מה היה לו פמלה, וכך נזכר
הנמרעו צליחות מגירות וכל הנסיבות שסתם מגלות נסיבות
הסכנות והופכים לנו סבירו יותר ל深切 בירוחן רק
שהשלכות והוצאות נזעקו לשלוחן, ומה שפיר לו מזכה מרעי
כל דבר ונזכר וזה קרהנו לנו ככל מה שצעה תקנית פדרעה
למלךirs לנו כי מה לפרטן נסuds מרדוס ורטעננס רק על
חויזות שלוחן, וכן נזכירם סוף ומי הגם צחצחו חוץ עכיה
פדרעה והוון נאלת ירוחן סבהית נמי נשים, וכן מלחתת
מלך יע' גורחה עמלך וכמה מקרים דלעת ותולעת שלוחן
יע' יטיפות כל גדי קו מלוחמי מלומת, וכך נאלת המלה פ"י מה

ור' החיים

וחמיהכים ומוק רעמו ופחדו יטREL וכמו פפיארכיו ט. זיהח. ותו. חריגס הונקלוס והדי. ולרי מס, וכפכמת יחו כן חמר ברוך וגוי מהחת יד לעת למה יודר בכתוב כלן חלימות מורייס²) סאוכ בכר מיליס דמו ונכו: ולג חמר לטען צורוין) סאוכ לטען קבוקה. וכגס

וּר בָּהֵר

כג) סלכלהורה מכל הדנרים רלוויו כלין, היל ודלוי פירוט מתחם יד נר שמילרים צמו. (כו)

**עַלְהָ וּזְבָחִים לְאֱלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן
וְכָל־זָקֵן יִשְׂרָאֵל לְאַכְלֵלָם עַמִּיחָתָן
מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים:** ש' י וַיְהִי
חוּמָיו רַמְשָׁה עַלְוָנוֹ וְנִכְפָּת
וּדְרִשְׁוֹן גָּרָם י' וְאַהֲרֹן וְכָל
כָּבוֹד יִשְׂרָאֵל פָּמִיכָּל לְחַמָּא עַם
חוּמָיו רַמְשָׁה גָּרָם י' י וְהָה

לקט בהיר

၁၇

(יב) עלה. ממשמעה, סהיל כולה * כליה*. צבאים זובחים. צלטוס^{๑๒}: ויבא אהרן וגוי. וממכתzin כהן בך^י, והלך כהן ציון לקרתנו ונזכר לו ה' ח' כל בכבוד, הלך זקוק עוזר ומושמע לתניאס (מיכי): לפני האלדים. מכך^י סענכה מסעודת בתלמידי חכמים מוסען נא, כהלו ונכח צו זכרכינך (מיכי) - נורית ס"ג: (ג) וזה ממהרתת. מולאנו יוס ככפרואים כיה, כך ציינו צפורי^ז (מיכי), מכך ממחמתה, למחרת רצחו מן כהן, ועל כחך ח' ה' הפך לומר הלך ממחמתה יוס ככפרואים, סקורי קודס מקון טורה לי הפקר לנויר וכוזעקי לח' מוקי וגוי, ממנה חורה עד יוס ככפרואים נל' יט' מכב בפוט לח' כתם, סקורי צי' תחמה ווד ובצר לח' כלותם, ולמהר עלל צהרכמא וסקה סמוינס יוס צבאות, יידר צויס ככפרואים חמיה ח'ה, ולוין פרלך זו צבאות כסדר^י, שלח נמהר וכי ממחמתה עד בנה מיניכ*, אף לדברי זהומר יתלו קודס מתן תורה כל ציון ר' י. ר. פס"ר ס' ד). צלטונו של מרלו על סיה ח'ן יוני נסחאות * עליה: אשר מתוך תשובה.

ונימע ממלמת סוד ממלמת יו"ח", נחר לן כן קוו, כי יוא"כ עעל זה ציר נומר וסב' לפטוף, כלומר מחי' סביה יחול לפטוף טעם זה פירוש הטלה, ורכ"י גענמו מסך פירוש הקימין משלמת דלמי נן סא"ר, אבל הענין חדך סוג, כי מוג'י יוא"כ ביטחו סקפת נכלמה מקומות כמ"ז יטבו מהר מוקן מורה צב' י"ה מבה נוה שטולם רבק שאותות חמדים, זונח'ל' שלם לח' יתריד עד מן האker נז'ו"כ ומוכך למחרתו הכסם ויבכ' נצפטע וכ' עז'וכיתו (נז'ו"כ): לג' פון ממה צל פדרה חינה ענין למלמה נמלך ולה נגמור בעניין שמן עלה לנו מינום דרי' עניין יחרו לן סביה נכתב ס

אונקלז

**יְהוָה מֶכְלַתְּאֱלֹהִים כִּי בְּדָבָר אֲשֶׁר
זָדוּ עֲלֵיכֶם יְהוָה וַיַּקְרֵב יְהוָה
יִשְׂרָאֵל כְּהֵן דָּנְנָיו יְהוָה חָתֵן מֹשֶׁה**

ב' פפער

(ב') מילךון שכם הילויו מ"ל דבר זה, פ' עתה ידעתי עמה יודע אני, וגלו שUNDER מקומות הוותם שמדובר במלך מקומות, ופוצטן הוא, הילך מהענן שלמה עמה ממודע לי שכאו גדול מלך, קרי שפודע לו דבר מה, והם הילך ידע כללו מליחתו פניך לך' מהודיע לו ב' נרין, שיטן, ורוצחן גדול (רא'ם), ופי' לומרו ועצמי יוציא, סכני ידע וטהרתו גדול (רא'ם), כי קיירך להר צפלו נא נתקשלו: כי' כי' ז', זקניהם נזנום צפונו מהותם ופוען האחים ורעל וטהרתו, כל מפקח עץ עוד ולומדו מ"ק הגדימה

הו נמעשי, ועם ידעתם גודל וחן כלום, "וב' ידעתם מהו עכשוי בז' ממה שידענו עד עכשוי (ד"ד): כה" (פ"י)
המילוק דברין יתמו וכן הודיעו דוד מלך ירושלם וקיסר, סולג נס כוח מר (פס' קלו") כי ידי ידעתם כי גודל ד' ומלונינו
על כל הלאים, סולג חומר "חני" ידעתם פוי מיניכם יתוד ומיוזד וכן כוס דבר וולם, לפיכך לנו סיס גרך נצמן סוס ער וכוס
וישיות מסותה כל הaceous ולטת גמר פוי מיניכם יתוד ומיוזד וכן כוס דבר וולם, לפיכך לנו סיס גרך נצמן סוס ער וכוס
ער' וcosa ליטף וcosa כל נצמן ליש טה' גודל מכס, משליכ' יתרו שידע לך ב' מפלטוני יתב' ע"ז מוסוף פשנות והוציא
געומם צנומה נלדים צנומו מהווים כת' מהר, ווינו יכול לכאיחים זום עד שבתון ומייר צהן זו כת, וזה חומר יתמו
ידעתם חומר שערורי על כל חומר מס' נצבר לי כי גודל ס' מלך (רא"ם): כב) דמסיגו, והוא מה שאלמר ר' דמו',
וסוג מלון מושך צעקה לא כדי נמתקנה ונכוונה לו נצנלהם סטוכב, זה מה שפיריכ' וט' מה' אל' קדר בר' סטוכב, כלומר
וז פירות החיפה, ור' ל' שאלינו מה צלע עשו נפוגן רק חצנו ודו' נצחות צילם נאש הקב'ה' מדיה ננד מדיה, וכ' ז מה
שפצע נפועל, שוד כביה הטענוקים לריה צלען חימת נלייס מקודר למינכם וזו נומר שאמאלרים וזו עלייס על טרלון, הילן
פייטו עלייס על המתלירים, ומקרן המכחו מינכם נבי, כלילו מהר וזו כל עלייס, ולפי שפרק מן הכלחון "הפליל"
וילון חטועה פיעוטה דרכך מה צדתו צילט נאש, אבל מה שפצען נגן העזודה וטער ודקון וכו' ג', נזה' רודם ר' לע'
כל מעשיים נמתקבב דיבזר ומעשה חור על רוחיסם (מל'): כז) ספקק כס בטוטה מתי' מעתן דלא' וזה ליטון
דקדריא היל' דקדריא ויך עקי' נוד עכ'ל, וגאס צעל פ' קדרון טה' גרך נל' רוח' הייז' בז' בדוען למלהמת מקרון הבו' ג' וכן
קספיד, צלען מצבען על הדרות, וכדרות נמלס נרמו כל שאות, ווימר נינוח לסס נח'ל נגידו מהר נדביס זה, מלכיזו
אכחוב (קסלמ' י' מ') חופר גומץ בו יפל, מחדלו טוא יט' ר' ר' נינוח ודו' פטן נופל על פטן (ג' א'), וזה יומר מהר נס' מה
טלפיני, כס' נמל' ווירק ילי' טרלון בקדירה כל מיס' נט' סוף וכס' נמכתלו גלוומו קדרה (מהדר' א'), ועוד לה' פיטו
הפטוק נקסלמ' ג' יסלה' מינכם וזו פפכוונו "הו", מהו העשי' מכם' גומגטם, ומהו הנטטו על קדרוקום, הילן כל

אורים

יב. וַיֹּאמֶר נָחוֹר וְנָחוֹר מִלְּמָדָן הָכֵן וְזָקִינִים וְלִידִי וְנָתְרָה וְכִדוּזָכוֹ וְגַדְעָה מִלְּמָדָן הָכֵן וְזָקִינִים וְלִידִי נָתְרָה כְּפָרִימָנוֹס לְקָדוּמִים עַל בָּצָם:

אור בהיר

לב) עולה חותם, וחכמים רג'יס.

מסורת המדרש
אי הוא שמקובע עין
ליל י.ס. ד. שוכני
להתו ליש ימיהו.

ואם אין אתה עושה בינוי עשה בגין אשתק ואם אין אתה עושה בגין עשה בגין בנייך רבוי אלעזר אומר הקדוש ברוך הוא אמר לו צא ויאמר אל משה אמר לו הקדוש ברוך הוא אני הוא שאמרתי לך והי הולם שנאמר (תהלים ג. א) 'אל אלהים כי דבר ויקרא ארך' אני הוא שאני מקרוב אני הוא שאני מרחק שנאמר (ירמיה כג. כג) 'האלמי מקרוב אני נאם כי' אני הוא שקרבתי ליתרנו ולא רקביינו אדם זה שבא אצל לא בא אלא לשם שםים ולא בא אלא להתגיר אף אתה קרבתו אל פרחיקתו מיד (שמות שם. ז)

"בניה", — ואמר — יתרו למשה בהודעתו זו, ובלשונו זו: עשה בגין, בעבור כבודו, אני חותנן הבא אליו, ועליך לצאת לקראתו לקבל פניו בשביילך, לכבדיו, ואם אין אתה עושה בגין, שאיברי ראיו לבכור זה, כך חשב בעונתו נאותה החשי העתית כאן), מכל מקום — עשה בגין אשתק, שהיא קרובה לך ממי, ולא חטאה כמוי בעבר, ואם אין אתה עושה בגין, עשה בגין בנים, שם מהיחסים יותר מאתנו אלקיך, ונקיים מאתנו מלך עזון, וכן לא ציינם גורייא, אל הדונש את קרכיה יוסט, על כן עשה לכברום וצא לקרהונו, שם באים עזמו, "מיד עיא — משה — לקרהונו ובללו בסבב פיטות, מפני כבודו של יתרו בלבד, שנאמר — כאן: "ויצא משה לקרהות חותנו, ושתראו משך לוי" (תנדביר שם, ופ"י אה"ח שם), וכאשר — רב' אליעזר אומר: הקב"ה אמר לו: — — שלשה: צא — לקרהות יתרו, ודרוש כן מה שנאמר כאן: "ויאמר אל משה אני חתנק למשה: צא — לקרהות יתרו, שם אם תפרש שבאיורה כתוב לו אין כדעת רב' אליעזר זה, סא, וכי מדרשו לנו ונורו שס), חיבת "אני" מיותרת, אחריו שהוא מפרט וכותב לו "יתרנו", וכל שכן אם תפרש שעיל שיל של לו יתרו בא אלקיך, שם אם תפרש שבאיורה כתוב לו אין כדעת רב' אליעזר זה, סא, וכי מדרשו לנו ונורו שס), בן (כני המכילה ואיליש שכן דעת ר"א זה). הרי תיבת "אני" מיותרת, וכך שמן מקרה יוצא מידי פשטו, לרומו בא (בת"כ), "אני" ככינוי אל הש"ת עיי מפרשים כאו, עיי רוז'ן ורד'ל, וכן הוא משמעות הייש, וקבל, ומה זו מירוחסת לחכם, כמו (משיל יב, ט): "ושומע לעצמה חכס", וכברשה וזה נאמר כי יתרו "שנאג בבחמה" (תנדביר ה). זכה לכבוד וגדולה בישראל, הדא הוא דכתיב — וזה שאמור הכתוב: "כבוד חכמים ינחלו", זה יתרו, שכן — בשעה שבא אצל משה מה — גדול רוב היה אותו — כבוד — אשר — נחל — באותה שעיה: שכן כהוב מה עשה יתרו בבוואו אל משה אל הדברו; "ויאמר אל משה אני חותנן יתרו בא אלקיך, ואשתך ושני בניה עמה", ובפסקו של אחריו נאמר: "ויצא משה לקרהות חותני", הרי שהאמירה האמורה בפסקו זה לא אמר יתרו למשה בפניו, וכאשר — רב' יהושע אמר: יתרו — שלח לו — למשה — ביד שליח — את הדברים שהוא מודיע לו כאן כפסקו זה שהוא בא אליו עם אשთ ובינוי של משה, ובמשמעות מתיבת "ויאמר" ומתייבת "אלך" שהיתה כאן אמורה לנוכח, וזה איינו אלא שליח האומר בשם שלחו, ואמרתו אמרות משלחו, ואין שליחות מכח נקרהות "אמירה" ולא לנוכח (וזו עיי), ובפרשוי המדרש כאן, דודוש: "אני חותן יתרו בא אלקיך" (רמב"ן עה"ת, כא ועייש בירושי, בא"ז), ובפרשוי המדרש כאן, דודוש: "אני חותן יתרו בא אלקיך ואשתך ושני בניה עמה", שפירט בחחילה את עצמו ומספר על ביאתו אל משה, והזכיר לו שהוא חותנו, וכן אחר כך הדיע את בית צפורה וגורש ואלייעזר, ולא הוכרים בשמותם אלא בתוארכם, "אשרך"

מסורת המדרש
ב. בכבוד חכמים ינחלו
זה יתרו וחתנו אבן כ-
(הה"ז). רב' יהושע
אמר מילא אבן פ"א
(הה"ז). הרادر ה' ליש
בן רות.

ויקח יתרו חותן משה עליה וזכחים' עשו שמע ביציאתן של ישראל וישראל ונהלם עמהם שנאמר (שם יז. ח) זיבא עמלק' יתרו שמע בשכחן של ישראל ובא ונזכר עמהם שנאמר עיינשע יתרו.

ב. דבר אחר וישמע יתרו הדא הוא דכתיב (משלי ג. לה) 'כבוד חכמים ינחלו' זה יתרו בשעה שבא אצל משה מה כבוד נחל (שםות יח. ז) ויאמר אל משה אני חותן יתרו בא אלקיך' רב' יהושע אומר שלח לו ביד שליח רב' אליעזר אומר שלח לו אשתך ואמר עשה בגין

בhem וдолול בהם ולכבר כבודו לייעב. מתחן וдолלו בעבורות הקרבנות שהיתה נעשית אז בירוי בכורות (ביבריאת רבה סג. ג. בוטה"ש עיי'ש), וכך ביטול הקרבנות בחוריכם את בית המקדש ע"ש, והארומאים רומיים בני עשו ביטול הקרבנות בחוריכם את בית המקדש ע"ש, וביתרתו כתיב — כאן בפרשנותו: "ויקח יתרו חותן משה עליה וזכחים לאלהים", לקח והקוריב קרבנות לה; עשו שמע ביציאתן של ישראל — ממצרים, ונחטלא עליהם קנא והשנא, ובא — ונלחם עמהם, הוא — שנאמר — למללה בסמוך: "זיבא עמלק ולחות עם ישראל בפסדייס", ואילו — יתרו שמע בשכחן של ישראל עיי' תנורי שם), מכל הנשים והחדרים שעשה להם הקב"ה, ובא ונזכר עמהם, כמו — שנאמר — כאן בפרשנותו: "וישמע יתרו חותן משה את כל אשר עשה אלהים למשת ולישראל עמו כי חוץיה כי את ישראל פגיזיס... ובא יתנו... אל משה... ה' ר' ה' אל'ת'ו", וזה שמן החומר "זיבא עמלק" אל "ויאמר יתרו" להראות כנוגה ורעהו של עשו "האח הרוחק" את שכחו וטומו של יתרו "השכן הקרוב".

ב. דבר אחר: "וישמע יתרו", משמעו "שמייה" — הבנה וקבלה כמו "שמע ישראל", הבן וקידוד, ומה זו מירוחסת לחכם, כמו (משיל יב, ט): "ושומע לעצמה חכס", וכברשה וזה נאמר כי יתרו "שנאג בבחמה" (תנדביר ה). זכה לכבוד וגדולה בישראל, הדא הוא דכתיב — וזה שאמור הכתוב: "כבוד חכמים ינחלו", זה יתרו, שכן — בשעה שבא אצל משה מה — גדול רוב היה אותו — כבוד — אשר — נחל — באותה שעיה: שכן כהוב מה עשה יתרו בבוואו אל משה אל הדברו; "ויאמר אל משה אני חותנן יתרו בא אלקיך, ואשתך ושני בניה עמה", ובפסקו של אחריו נאמר: "ויצא משה לקרהות חותני", הרי שהאמירה האמורה בפסקו זה לא אמר יתרו למשה בפניו, וכאשר — רב' יהושע אמר: יתרו — שלח לו — למשה — ביד שליח — את הדברים שהוא מודיע לו כאן כפסקו זה שהוא בא אליו עם אשת ובינוי של משה, ובמשמעות מתיבת "ויאמר" ומתייבת "אלך" שהיתה כאן אמורה לנוכח, וזה איינו אלא שליח האומר בשם שלחו, ואמרתו אמרות משלחו, ואין שליחות מכח נקרהות "אמירה" ולא לנוכח (וזו עיי), ובפרשוי המדרש כאן, דודוש: "אני חותן יתרו בא אלקיך" (רמב"ן עה"ת, כא ועייש בירושי, בא"ז), ובפרשוי המדרש כאן, דודוש: "אני חותן יתרו בא אלקיך ואשתך ושני בניה עמה", שפירט בחחילה את עצמו ומספר על ביאתו אל משה, והזכיר לו שהוא חותנו, וכן אחר כך הדיע את בית צפורה וגורש ואלייעזר, ולא הוכרים בשמותם אלא בתוארכם, "אשרך"

וישמע יתרו
הנמ' שאינם
עשה עטנו י
אליך נום י
הקביה יקובי
ביום צרה, כ
יבואו וכך.
ץ י) כי מוח
הקביה בר
תצא פ' י"א,
הנסנה לה
יתרו ובא ונו

דבר אחר וו
יל
פכ"ז ה). מפּ
הشمיעה נשׂו
ניטן מהחוֹשׁ
חשׁ השמיעוֹ
את הדבר ש
הראשון וישׁ

דרתי לאורה
את הם
רב אכלו את
עצמּו
דבר אחר וו
פו
(שמיר פכ"ז). ו
וה הניע ?עמעַי
דבר אחר וו
להו
שותים הם כו
דו. יתפרש הע
לא ילין נר (או
נדול, יתפרש

ספיק ליה ויבוא עמלק כו, הנה שמע הננוֹת. ועלה
כך אמר וישמע יתרו את כל אשר עשה אלקים כו,
הוא שמע רך השבח איך השׁ夷 פעל כל זאת למשה
ולישראל עמו. זיש' עשו שמע ביציאתן של ישראל
כו, הוא לא שמע רך שיצאו ישראל ממצרים
באפשר על ידי תחבות וכווצא, הא ראה אמרו
היש' ד' כו, ויתרו שמע את כל אשר עשה אלקים
כו, וזה שבחן של ישראל, הבן הדבר: ל

דבר אחר וישמע יתרו. הה'יד (משל' ג' לה) כבוד
הכמים ינהלו וכו', שלח לו ביד שליח
כו, שלח לו אנרתכו, עיין שם כל העניין (שמיר
פכ"ז). בא לדיק נני, אך בא לדיק כבוד חכמים
יבחול, דנה אין מקובל נרים לימות המשיח יוכמת
בז' ע"ב), וכן המתג'יר בעבור איזה סיבה טוביה
ונפניות אשׁה וממון וכווצא. הנה כאן ביתרו בא
להתג'יר יש מקום חשׁ טובה ונפניות, חתנו
נעשה מלך ויצא שפטו בכל העולם, הנה אין מקום
לקבלו, אבל חכמתו עדמה לו לא עבר אל לבו
לנשת אל הקודש מבלי רשות. חיש' וישמע יתרו
כה, יתפרש מלשון הבנה, הבין איך השׁ夷 פעל כל
אות אין מקום להתקרב אל הקודש, על כן שלח
מקודם שליח או אנרת, והשי' אמר למשה צא,
הת'יד כבוד חכמים ינהלו, בשbill שעה בחכמה
ニיחל כל הכבוד הות:

דבר אחר וישמע יתרו. ראה כמה טובות וברכות
בא ליתרו משעה שתתחנן עם משה
כו, בן היה בלעם משבח את יתרו ואמר לו איתן
מושבר (במדבר כד' כה), עכ"ל (שמיר פכ"ז). בא לתרעז
כני. ואמר וישמע מלשון הבנה, הבן הדבר מן
הסתם רואי הוא לחתקרב אל הקודש, כי הבין
איך שהוא כהן מדין ונתחוו הדבר שיתה חותן
משה, מן הסתם יתקרב אל הקודש וינצל הנם
שהיה מועצץ פרעה, אם כן כל הטעבה הזאת באה
לו משעה שתתחנן וכו':

דבר אחר וישמע יתרו. הה'יד (ירמיה ט' ט') יא
עווי ומושוו ומנטי ביום צרה אליך
טום יבוֹא מאפסי ארץ וכו', ולא שמע יתרו ובא
ונדבק בר, עכ"ל (שמיר פכ"ז ד'). בא נס כן לתרעז

צמצום והתשפות כנודע והוא כי לבכור נסות
וכרי כגיל שהוא האהבה, ובכBOR תהיה יראהו על
פניכם שייהו שניהם ביחד יראה ואהבה צמצום
והתשפות, וזה לבתתי תחתטו טלפון אני ובני
שלמה חטאיהם (מלכים א' א נא), היינו חסרים, ור' ר' ל
כדי שלא תחרשו ותתבטלו ממציאתכם, רק תהיו
חיים וקיימים ביראת יי' ואהבתו לעלמי עולמים:

ויאמר עד כי לבכור נסות אתכם וכך. דהנה
הקשׁו בתום (שכת פ' פ' פ' ז' נט' למה
כפה השׁ夷 הר כנית, הר' אמרו געשה ונשמע
(שמות כד'). אבל העניין מבוֹא במדרש חז' שרצה
השי' שיחיה להם דין אין אונסה לא יכול לשלח
כל יטוו (ודריש בב' נט'). וו'ש לטמע נסות אתכם כי
לשון אונסה, היינו בא האלקים ברוב מראם, כדי
שיהיה לכם דין אונסה, הבן הדבר:

במדרש (שמיר פכ"ז א') וישמע יתרו וכו'. עשו
שמע ביציאתן של ישראל ונלחם עליהם,
שנאמר (שמות ז' ח') ויבוא עמלק. יתרו שמע
בשבון של ישראל, ובא ונדבק עליהם שנאמר
וישמע יתרו, עכ'יל. בא לתרעז לדעתו הוקשה
לו למה נאמר וישמע יתרו וכו', דזה מטילא
נדע דשם, דהרי שמע עמים ירגון כתיב (שמ
טו ז'), ועל פי השכל בודאי פלאות כאלה נשמעו
בכל העולם, לא היה לי' למיטר רק וייח' יתרו
חתן משה את צפירה וכו' ויבוא אל המדבר
וכו. זה דרש דמשיענו התורה דמי שהוא
רשע ושונא לישראל, מוגדל הנטריה והאייה
שבלבו לא יטה און לשמע השבח רק הגנאי, וכן
הוא תמי' מי שישונא לתלמידי חכמים וליראי ד
בכל דור, אם שומע מספרים בשבחם לא יתפעל
ולא יוכל הדבר באנוֹי כלו און שומע, רק
אם יכול למצוא איזה גנות להו מטה און ושותע
אפילו בעת שניתו, כי לא ייחפה סיסל בתבונה
(משל' ז' ב'), והוא דבר אמיתי בעצמו און צריך
לטופת. הנה קודם לזו את הפרשה נאמרה ביאת
עמלק ללחום, הנה לא נתפעל עמלק משמשו את
הפלאי פלאות לבוא ולחסוט ולחתקדך בישראל,
רק זה שמע כאשר אמרו היש' ד' בקרבנו אם אין,

— כין שעל ידי שמען הניסים והנפלוות השעה כי למשה ולישראל החבונן שה' גודל רצלי מחרב פרעה, ובאו יתרו וגוי, ובנו מכל אלהים ובא לידי השגה שיש בורה עולם ואשתו אל משה אל המדבר וגוי, ויאמר אל משה אני חומרך וגוי ואשתך ושני בנייה עמה, יצא משה וגוי, ומספר משה לחותנו את כל לטלטל את עצמו למקום תחנותו אל המדבר אשר עשה כי לפרק ולבזבז על אורות שראל את כל התלהה אשר מצאם ברוך משה וישראל נסעים תיכף מצרים אל ארץ יישдал מקום זבת חלב ודבש (על נ. ס. ועת), גוגו, עתה ידעת כי גדול כי מכל האלים גוגו (ת. ה-ט). והנה יש לרוקן איזה דקדוקים: היה דרש"י פירש: ושם יתרו מה שמועה שמע ובא — קריית ים סוף ומלחמת עמלק (ט), וכבר צוחחו בוה קמאי וקמאו מנא ליה לרשי"ז ויל זה, הלא בפירוש כתיב בפסוק מה שמע — את כל אשר עשה (ה) אלהים למשה לישראל עמו, כפירש רשי"ז גופא שם בפירושו (ט): בירית המן ובכאר ובעמלק ועל כולם אשר הוציא וגוי זרולה מכלם, אם כן מה פירש רשי"ז ויל כאן מה שמעה שמע מהו להו לומר ואת שני בניו, וכרכיב אחר כך (וכו) [ובא] קריית ים סוף ומלחמת עמלק להוד, שעל ידי זה היה עיקר ביאתו לאן. ותו יש קשה, למה בא יתרו לאן אל משה אל המדבר וגוי. ועיין בו הור הקדוש מה שתירץ (ט). ותו יש

ביאורים

— הוא כי במדבר אשר יזרו עליהם, "כפי מחשבות שמכווין... כן הוא משיג...". טו) ובא לידי השגה שיש ברא עולם שהוא שדראל — כלשון המודרש תנומה בפרשנו (פ"סוק ז) על הפסוק "ויאמר יתרו ברוך ה'" (פסוק ז): "למה אמר יתזר ברכך ה?" — אמר יתרו: לא הנחתי עבורה זורה בעולם שלא עברת, ולא מצאת אלה כלאה ישראל". טו) למה החזך לטלטל... אל המדבר מקום תחוו — ובמכלולה בפרשנו (א) היה איטה על הפסוק "אל המדבר אשר הוא חונה שם ה' האלוהים" (פסוק ח): "הר החותם מתחיה עלייך, שהיה שרי בחרן בכבודו של עולם וביקש לצאת למדבר ציה ותוהו ואין בו כלום? לך נאמר אל המזרב". וזה גם ברשי"ז כאן (פסוק ה). יי) תחוו ליל שימון — מלשון הכתוב בדברים (לב. י), ופירש ש"י: "ארץ ציה ושםמה, מקום לילה תנינים ובנות ענה". ובאבן-עדוא: "מקום לילה חיות תנינס ובנות ענה שישום השם מקולם". ייח) גור תושב... להיות לו אמונה באלה עולם אלהי ישראל — עיין בדורינו לקמן (באות ט). יט) הכי איתא בוהא"ק [בתרגם]: אלא בגל שהיא השותה עבורם בא בעלה [שהיא הריכה אותן מה רבר בבי]. ומקווד מזווין שם (כהURA י). [כח] ראה במצוין לעיל (כהURA ס). [כט] כן הקשה וביתו אלהי מזורין, וכן כhab הלבש [בלבושה האורה] שייכר בתהוכו המפושט בתמורה זו, והוא גם בתפוחים (אות א). [כט] בסוף הפסוק, והוא גם במקילה (הגיל בהערה ב). [כח] כראתה במסכת בריתות (פרק ט פ"א) וברבנן הלכות איסורי ביאה (פרק י' הלהה א). [כט] הנה באמת בוהא"ק בפרשנו (פרק ע פ"א) ובמודרש תנומה שם (פסוק ז) מוכח שיתו אכן בא על מנת להתגידי. אלא ורבינו דן בזה על פי הנשמע מפשטו של מקרא, ומזה ביארו רמז בפסוק. [ראו י' לומד]

הערות והשוואות

הערבר רבבי. ומקווד מזווין שם (כהURA י). [כח] ראה במצוין לעיל (כהURA ס). [כט] כן הקשה וביתו אלהי מזורין, וכן כhab הלבש [בלבושה האורה] שייכר בתהוכו המפושט בתמורה זו, והוא גם בתפוחים (אות א). [כט] בסוף הפסוק, והוא גם במקילה (הגיל בהערה ב). [כח] כראתה במסכת בריתות (פרק ט פ"א) וברבנן הלכות איסורי ביאה (פרק י' הלהה א). [כט] הנה באמת בוהא"ק בפרשנו (פרק ע פ"א) ובמודרש תנומה שם (פסוק ז) מוכח שיתו אכן בא על מנת להתגידי. אלא ורבינו דן בזה על פי הנשמע מפשטו של מקרא, ומזה ביארו רמז בפסוק. [ראו י' לומד]

הבן כוונת משה בטיפורו וזהה להזכיר את עצמו בפני משה שכונתו היא בלתי לה' לבדו (ט) אלא שם פניה אחרת (ט), לכן אמר לו שהוא יודע זאת שבחינותיה בחינות יש, ואך על כלומר, שאני יודע שעלה מהזק עזם בזו העולם כבר על שם שאמה מהזק עזם בזו העולם כבר בארץ נכירה, ושם השני אילעדי כי אלהי אבי בעורי, כלומר, על שם שמה בטחונך בהקב"ה בעורי, ועתה גם אני בא עתה להסתה תחת כנפי השכינה, וכוונתי למאס בתאות ובCMDות הגשמיות עזה זו ולעבוד את השית' באמת להודות לאל יתרון, כי מוה גיע תועלת גודל, של רדי זה השיג השגות גודלות, ואחס ביה לאמיתו. ומה היה תושב, כי למחיש מיהה מביעיא שם אין כוונתו כל כך לשם שמיים, גור שבא להתגידי מודיעים לו קצת חומרות וקצת עונשין (יממות מז), לכן כתיב ומספר משה לחותנו את כל אשר עשה אלהים לפיעעה ולמצאים על אורות ישראל את כל התלהה אשר דהינו הערב רביבי, אף שעתה הם מבלבלים את ישראל מעברות השם אבל לעתיד יתוקן הכל. עתה ידעת כי גדול כי מכל האלים כי בدل אשר ודו עליהם (פסוק ל), פירוש, כפי מחשבות שמכווין לעשות רצונו בן הוא משיג השגות אלות; וזהן הוא מחשבה, והוא מלשון זידן לבק השיאק (עמימה, ה. ג. ודו"ק). →

עוד על הפסוק הניל': וישמע יתרו בהן מרדין לישראל היה מלחמת הגרים, (שקהש) [שקהש] גורדים לישראל כספה — כל וה ספר משה ליתרו חותנו ברמו, כדי שיבין כוונת משה באהן ליאו] לישראל סיבות וצורות, כי מלחמת עמלק לא בא[ה] לישראל אלא מלחמתן, וזה את כל התלהה אשר מצאיהם בדרון, ההינו מלחמת עמלק, ספרו לו — כל התלהות שבחאנן לישראל היה מלחמת הגרים, (שקהש) גורדים לישראל כספה — כל וה ספר משה ליתרו חותנו ברמו, כדי שיבין כוונת משה באהן שנתגינו הם מלחמתן בדרון, ההינו מלחמת גורדים לה' לבדו — רק לשם ה' לבדו (חוגנים שמות בכ. יט). יג) גם זאת הבחינה של גורדים... ה' טוב — ראה מה דאיתא במדבר רבה (ה, ז): "... ולא תאמיר בגדיך הצעק שנטגינו לשם שמם קירב הקב"ה, אלא אפל אthon שנטגינו שלא לשם שמם מצינו שתבע הקב"ה עלבוננס...". ועוד שם (כטוף): "...הא למרדנו כמה קירב הקב"ה את הרוחקים אפלו שנטגינו שלא לשם שמם ואין צידן לומר על גער הצעק...". יד) עתה ירעתי... רצ"ל, עתה עמדתי על כן והבנתי כי מה שגדול ה' מכל האלים — כלומר, מה שמניג האדם בגודלו ה'

ביאורים

מה דאיתא במקילה המובא לקמן (באות ט). ויציה הוא מלשון שמון (ישעה מא, ייח וועד). יב) בלחוי לה' לבדו — רק לשם ה' לבדו (חוגנים שמות בכ. יט). יג) גם זאת הבחינה של גורדים... ה' טוב — ראה מה דאיתא במדבר רבה (ה, ז): "... ולא תאמיר בגדיך הצעק שנטגינו לשם שמם קירב הקב"ה, אלא אפל אthon שנטגינו שלא לשם שמם מצינו שתבע הקב"ה עלבוננס...". ועוד שם (כטוף): "...הא למרדנו כמה קירב הקב"ה את הרוחקים אפלו שנטגינו שלא לשם שמם ואין צידן לומר על גער הצעק...". יד) עתה ירעתי... רצ"ל, עתה עמדתי על כן והבנתי כי מה שגדול ה' מכל האלים — כלומר, מה שמניג האדם בגודלו ה'

הערות והשוואות

פי לשון הכתוב בישעה (ב, כ). [גב] ראה בשמות רבה (כ), ב' שיתו נתגייר לשם שמם, אך שם נודש הזכר בדרון אחרת, עי"ש. [בד] וכברבי ורבינו לעיל בפרשנה שללה (בריבון הוואשן) "שכל מקום שנאמר 'העם' טהם, פירשו:

והגה בחרילה כמשמעותם בן ארם ל'ג שנה ומתחילה להניח תפלין, או נהנים לו מן השם השגה קצת^{תלי}. והנה הש"ת חושב ממחשבתם לבן ידה ממנה נידח^{תלי}, שולח זהה העולם בכל עלייה הינה נשאר בקדושה הלו, היה יכול להלך דор ודור צדיקים גדולים שיש להם נשמות מידי יום ויום יותר, רק שאחר כך נופל קדרותם וגבורותם עד למאור, והם בהשגה מהקרויה ומהמתנה שנונתים לו וצריך גודלה ובקרויה גודלה, ותמיד אש המבויח

הערות והשווות

למן בפרשת משפטים (דיה וחלח), חול: "הנה כשהארם רוזח ליכנס ברוביו התרה ועבורה והכן את לא בוט וצעק לאכינו שבשים שיהיה בערו שיכל לעבד אותו ובתמים להגביד החיציטוב על הייער-הרע – במחלוקת בעיניו אם ישקר על עבדתו זמן מעס, ויהה לבר זכלול ולא פגש עוד כל ולמר לבר ניא בא עבינה רשותה; ובאמת אין כן, אלא בכל יום ויום יש לו מלחמת הצער בערוגים תעניתם, וכל עוד שמכיבו עניין והוא מביר עליון בעין אהה, ולמה תחתה כאה, האלו הוא ווקק ברברנשפש לפני השיתיה שסדר מנו לב האבן, והוא תברך-השטו הוא בעל היבולות [זבעל הכהוחה] כלום ויכל לגעור בו שלא יוכן לעבד את השם יហוב עבדה בדורותה] והוא ענן הוא אך... עיי' ביאורו בוה. [לו] הנה מלשון כרכינו אפשר לזריק שעדרו בדורותם נונת התפלין קודם מלאח יג' שנה, וכדרעת הרמ"א בהלכות תפלין (סימן ל' טע' ג), ואחד שמחיל להניח... או נונתים לו מן השם השגה וקרויה גודלה". וראה מה שבtab בתורת-ישראלים (שם סק"ר)... ולהניחן [את החפלין] רק כיום יג' אחד מדבר ויע' העטם שרוא ליה בגהרמ"א זלא בהמגנ"א-ברברהם (שם סק"ר)... בחרושת הנפש שכא להבר-המצווה בעה שהגע לשנת יג' שנות רום אחר הוא קדרות (אלקי) [אללו] ממעל בעה שב לא איזר-טוב, כוועש מזריל ופסחים, ובהירוח ואחרת רדרבר קדרות...". [ובספר הרותקדר שכתב בוה בשם הרה"ק שד שלום מבעלאו, ח"טוב יותר שהעתודות בחיבת חירחה שיש לו בהחלה מצחה שיחיה בזאת החיבור מן התורה], מוכא בטעמי-המניגן בקטנרטס-אחרון [סימן א]. [לו] גם למן בפרשנו (דיה ופסר משה) ריבכון דבינו מוה, בתוספת דבריהם, וול: "הנה סדר עבדות ה' ברוק'הו וברוק'שומו הוא אך דנה האום עיר יב' שנה הוא בשני רעליה, בער ערך... ואחר כן בכוא א' שנה ונונת בו הער ערך טוב (עין בברבי הספקה והובשתם שבהינה פפ). אוי קשה לפירוש ממדות המנות שנסווש בקרבו וכו'. מה עשה הקב"ה שתחפש חסר הו? – אוי בפעס שמתעורר לב אום בחשובה, אוי מאר לו הקב"ה האהה גדרה עד מאור, שנמל עליו התערות גודל מאוד [ובברבי כזון], וזה הנונת רר לפושעים...". וראה המשך הדברים כעהה פ' הכאנו עיר מדרבי בו. ועיין עור מה שכחוב רביבנו לעיל בפרשן לך לך ויה' במדרש], וול: "יעיר ספקרי הקושש מתחלת עיר פר אום יולד (איב א, יט), ואין לו יציר הטוב ורק יציר הרע עד יג' שנים שנעשה בר מזויה, ואוד בא אליז יציר הטוב (קהלת ד, יג), ומחייב במצוות תפלין, או מתעורר לנו בקרבו לעבודות הש"ת לאט לאט, אבל הוא ערין מל' פיות ובלבול מחשבות...", עיי' בפרשן יונש (דיה ואח' קודה): "מתחלת בימי נורדים בעה כי בא אצלו הצעד טוב המתחלב להחלב ללב לילך ה' תמייה, או יציר הרע הוא המבקש תחולות לבטלן מעשיין היישרים ומואה לפניו באילו המה הרום גורדים ומי עמקים, ואוד צרך הארם להחזק עצמו במעוזו הרוני יציר טוב על יציר הרע". עיין עוד ביסור שבתחב למן בפרש פ"ח (דיה או אמר ידרבר משה – הרושן), שהארם קעד ציד פרה, ועד יג' שים הוא בלא יציר טוב ונונת בו בעועל. ומה שקוראים עשה' הוא שם בלבד, אבל לא כל דעם וכח לשמה", ולהלואי שיכה לנפש הקדרות, כי אם ליה אין זוכים בקהלות ורק אחר גיעות דבון, ואחריך זבונים לרוח... ווק אחר כך זוכים לנשמה. ובפרשן כי גוא (בריבר הראשון) חרב, יהודאים בכלל משך מי קטנו ורבע טבב עשה' בחכלי הומן וחאות החומריות, וגם אחר כן בחוותו בן יג' שנ' שא יונית בו יציר הטוב, מכל מקום כבר בטבע לרבה (כט. ב). [לו] קושיא זו קשיה החזקוני (כפסוק ו) זואלי נחכון להקשות בן גם על פירוש רש"י, עיי' חירוץ. וראה מה שחייצו' בנה הגדר-ארהיה (תי), וו השץ עיל התורה (דיה ואמר אל מטה). [לו] כן הקשה הארבנאל (תגל' העהה ל, קשא ר). [לו] עין בה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה המפלגות שייאר ובינו בין, ראה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה למדרגה, טרם שיציע למדרגה עליונה ממנה, הוא בחינת נפילה מדרגה הראשונה; אך כי ייפול לא יוטל כתיב (הילס לו, כד), ואני נקרה נפילה אל לא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבgi שאר כל ארט' ח", שאף על פי כן הוא למעלת מכל האדם בעבודתו, כי נשאר בה בחינה רשמי מדריגתו הראשונה...". [לה] וראה מה שכחוב ובינו

קפא ושםש מאור יתרו

לדרך מה שמכיא כאן טעם על קריית השמות [של] בניו שם האחד גרשום וגוי ושם האחד אלהים גוי – מה עתה ידרתי, הלא ידע זאת אליהו גור, מה שיכוות יש כאן טעם קדיאת והענין הוא, כי עברות הש"ת הוא דבר יקר עד למאוד, כי גדול ה' ומהולל מאד (פסלט מה, ג' ועמ'), וצרך האדם הרוצה לקבל עליון גורשום כי אמר גור היה בארץ נכירה, אבל כאן אין זה מקום לו. ותו יש לדרך, ויאמר אל ביגיעת הגור והנפש יומם ולילה לא ישkept ובניה עמה, ופירש רשי' זילאי: אם אין אתה יצא בא בוגני צא בגין אשתק ואם אין אתה יצא בגין אשתק צא בגין שני בניה – מה היה כוונת יתרכז בזה שיצא לקרותו ויעשה לו כבוד, ולחקר תמר, כדכתיב (פסלט קה, ז) בקשנו פניו תמיד, ואוד נונתים לו יותר השגה, ונופל גם כן משה לחותנו את כל אשר עשה ה' לפרט ולמצרים גוי' את כל הצלאה אשר מצאיהם בדרך ויצילם ה' – והלא זה שמע יתרו מקודם, קדושים ילו' ומפי קדושי עליונים לה]. כי על כן בא למשה אל המדבר, כדכתיב כי ישמע

ביאורים

לעבדות הש"ת עד עתה, קרא להסת התורה 'בניה' ולא 'בנוי'. וע"ש עיר תירוצם, ואכם'ל. ב') ביגיעת הגור והגמש... – מהות יגיעת הבשר והנפש ביאור התנאי (פרק מ), בהקדימו כי 'עיקר הדעת [ידיעת ה', עיי' יש] אינה הידיעה בלבד, שירעו גורלות ה' מפי ספרים ומפי ספרים, אלא העיקר הוא להעמק דעתו בגורלה ה' ולתקע מחסותו בה' בחוק אומך הלב והמוח עד שתהאה מחששות מקשותה בה' בקשר אמרץ וחוק וכו', וכח זה וمرة זו לקשר דעתו בה' יש בכל נפש מבית ישראל... רק לאחר שנתבלשה הנפש בזבוק, צרכה ליגעה רבה ועצומה כפולה ומכופלת: האחת היא יגיעה בשד – לטבש את הגוף ולחכניו שלא יחשיך על אדר הנפש... והיינו על ידי הרהור תשובה עמוקה הלב... והשנייה היא יגיעת הנפש, שלא תכב עליה העבורה – ליגע מחששתה להעמק ולהתבונן בגורלה ה' שעיה גורלה רצופה. כי שיעור שעה זו אינו שווה בכל נפש. יש נפש נקה בטבעה, שמדר שמתבונת בגורלה ה' יגיע אליה היראה ופchar ה...'; ויש נפש שלפה בטבעה... ולא תוכל למצוא במחשבת האלהות כי אם בקושי ובחזקה...". עיי' מה שהארין בזה. וראה שם גם באיגנות-הקווש (סימן יח). כ') וכלי האי ואולי – על פי לשון הגמרא במקצת הרגה (ר' ד עב'), עיי' יג' רודאי בא יתרו גם ביר' להתגיר, אך מדאין מפורש בכחוב הא נתגיר במליה וטבילה כdot' וcord', אפשר לזריק ומלבר ענן הגידו היחה לו מטרה נספח ועיקרי ביבאו, וביבאו מבאר והולך מה היא]. [לו] כן הקשה הארבנאל בפרשנו (בריבר הראשון, קשא ב). [לא] ראה במכילה בפרשנו א, וובדרש תנומא שם (פסלט ז) ובשנות כהשנות (בריבר הראשון, קשא ב). [לו] קשיה זו קשיה החזקוני (כפסוק ו) זואלי נחכון להקשות בן גם על פירוש רש"י, עיי' חירוץ. וראה מה שחייצו' בנה הגדר-ארהיה (תי), וו השץ עיל התורה (דיה ואמר אל מטה). [לו] כן הקשה הארבנאל (תגל' העהה ל, קשא ר). [לו] עין בה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה המפלגות שייאר ובינו בין, ראה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה למדרגה, טרם שיציע למדרגה עליונה ממנה, הוא בחינת נפילה מדרגה הראשונה; אך כי ייפול לא יוטל כתיב (הילס לו, כד), ואני נקרה נפילה אל לא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבgi שאר כל ארט' ח", שאף על פי כן הוא למעלת מכל האדם בעבודתו, כי נשאר בה בחינה רשמי מדריגתו הראשונה...". [לה] וראה מה שכחוב ובינו

הערות והשווות דודראוי בא יתרו גם ביר' להתגיר, אך מדאין מפורש בכחוב הא נתגיר במליה וטבילה כdot' וcord', אפשר לזריק ומלבר ענן הגידו היחה לו מטרה נספח ועיקרי ביבאו, וביבאו מבאר והולך מה היא]. [לו] כן הקשה הארבנאל בפרשנו (בריבר הראשון, קשא ב). [לא] ראה במכילה בפרשנו א, וובדרש תנומא שם (פסלט ז) ובשנות כהשנות (בריבר הראשון, קשא ב). [לו] קשיה זו קשיה החזקוני (כפסוק ו) זואלי נחכון להקשות בן גם על פירוש רש"י, עיי' חירוץ. וראה מה שחייצו' בנה הגדר-ארהיה (תי), וו השץ עיל התורה (דיה ואמר אל מטה). [לו] כן הקשה הארבנאל (תגל' העהה ל, קשא ר). [לו] עין בה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה המפלגות שייאר ובינו בין, ראה מה שכחוב החנאי חחינו-קען [שלפני עשור היזחן] ור' ט' דב, וול: "... בין מדינה למדרגה, טרם שיציע למדרגה עליונה ממנה, הוא בחינת נפילה מדרגה הראשונה; אך כי ייפול לא יוטל כתיב (הילס לו, כד), ואני נקרה נפילה אל לא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבgi שאר כל ארט' ח", שאף על פי כן הוא למעלת מכל האדם בעבודתו, כי נשאר בה בחינה רשמי מדריגתו הראשונה...". [לה] וראה מה שכחוב ובינו

בו יתרוך באמונה שלימה והיה בבחינת גור תושב – שקיבל עליו שלא לעבד אללים ובכואם לרפאים רפו יידיהם מתרה וממצוות ובעיליהם עמלק ייחש שמו^(ט), ולא מצאו עזר עצמה בזה הבדיקה. רק כשהשמע מלחת עמלק, לשעיבר לבן לאביהן שבשימים כי אם על ידי רהינו שנפל ישראלי ממדרגות העליונה משה, כדאיתא בסמכת ראש השנה (כפ. יט), עד וזהן שם ישראלי נגיד ההר (ללא יט, ג). שבאו להר סיני ובאו לקבלת התורה; – וכמה ימרתו כן במלחמת עמלק עד שהוזכרו להרמות ידי וגהה כשמו [יתרו] הניסים והנפלוות פסוק והיה כאשר יתברך לישראלי, בא ליר השגה שה אלה ישראל גדול מכל אליהם, והאמינו ונם מלחמת עמלק מרמז למלחמת ים דרעד,

ביואורום

(פרק כ) שכן הוא אפילו לאחר פטירת הצדיק. כב) ולא יכולו לשנות מים ממרה כי מרים הם... – נראת כוונתו כמו שפריש החולות-יעקב-יעזק בפרשנותו (עמור וא טור כ) שליא יכולו לשנות מים – מימי הבדורה; ובאמת החסרון היה מצדם – כי מרים 'הם', כי אצלם הם מרים... וכאן איתא כפנימ'יפות פרשת בשלח (דריה ובראו מורה), בהקדימו לבאר על פי פשוטו [שמרים] קאי על המים], שכאש' ייחחלו [ישראלי] להתרקוב לתורה מצאו בו מדירות ולא היו יכולים לקבל תורה שהוא נשלל מים מחמת המוריות שבה. וזה שאמר ולא יכולו לשנות מים – 'ברורה'... והכי את שמעו לפרש בשם המגיד מגעוותש זי'ע, שמדובר הפסוק כי מרשם 'הם' – קאי על ישראל, שהיה בעת ההייא מרים [ראה בן בשם גם במנידרברויילעך (מהורות יודישלים לט) שמודם על שטוף כל אדם לחזר בחשומה. (מ) אש המזבח ווקד בהם – על פי לשון הכתוב בירא (ו, ב); רשיFI אש להלבת זה – על פי לשון הכתוב בשדי'ה שריטם (ה, ב). [א] ראה בספרי ערך עק (אי, נב), וכוכב כתובות זו (קיי עי'ז). ו"ה הרובם" בבלכות ודרות (פרק ו הלכה ב) מ"זועש עשה בהרבק בחכמים ותלמידיהם כדי למלוד מעשיהם, עגנון שאומר (רביסי, ב) י"ר ררביך, וכי אפשר לאדם להרבק בשכינה? – אלא אך אמרו חכמים בפירוש מזו זה: והדבך בחכמים והלמידים... ולהתחרר להם בכל מני היבור, שנאמר (שם אי, נב) י"ר לברכו בוי... וראה רבידי יסוד זה בכתנות-פסים פרשת אהרי (ביברדו הראשון). [מ] אף פי לשון הכתוב בדורבים (כב, ח). [מג] מעין הנסעה לאזרקים והותעלית הנגעתו הימנה ריבר רבעיו בכמה קומות. וכך ברב ליל בפרשת חי' שרה (דריה ותשא): "הנה התעללה הנשען להגוע איז אזרקים ווארה – והנה כל דורך יש שר בעיניו, ובפרט הוליך עסוק בצעודה דמה בפהו שכך הוא במדינת ציק. אמן בסבא אצל הצדק, ונפל לעיל פרד מורה ווארה או שמעשו אין לחשבים כלום, ונפל מורה יחו שחי נחشب בכי'יו לאזרק ובעל דודיגות בא למדריגת תשובה לפשפש במפעשי וווארה שאינם כהוגן; ובם כשרואה עברוד הצדק שהם גROLים מאוד יפל עלי הבושה, שהוא מתביש מעשייו ומרותיו, ווארה לתקן ולעיבוד עבדת הי' ביתר שאות וביתר עת – וזה הוא התעלל האה להגועים לאזרקים". ובפרשת מקן (דריה ותשא) ביאר ריבינו עוד כי חועלויות חילו בחלקם של הגועים לצדיקים, והותעלת ה'ב' היא מעין הבחינה הנ'ל, עי'יש נזובא לקמן בפרשת תורה (עה' כד). ולקמן בפרשת ראה (ביברדו הראשון) הארין בתועלות הנדרלה הנמשכת לנוועים אל הצדיקים על ידי ריכוק החביר הנובע מן הנעיה, והוועף שם לרבר מהתעללות הנדרלה הנ'ל. ויל': "...מהם בס בראותו להצעיק שנouse אליו, או נפל לעיל פרד ווארה וווערעה ונטכל בעין עצמו ונפל כל השפלה ממענו, ואיז יכול ל凱ות לעצמו שכ' וחכמה האך למלוד תורה באימה וווארה מאה' ראה מאה' מקל'ו-וומר – שאם שנפל מפני מלכי המלכים הקרוש-ברוך-הוא אשר הוא קדרוש ומשרתו קדרושים, ווירש בוה במאמי' חזיל' וווארה לבאר ש חולעת נספח הבה מאנטיעה אל הצדיק, עי'יש בדברי קדרשו. ווארה בוה עוד באירועו ללקמן בפרש שופטים (דריה או יאמ' וווח). גם בפרשת מסעי' (דריה וווח) ריבר ריבינו מהותעלויות ג'יל, וכן בעיל' מקוות, וחלק מהם נמצא לעיל בפרשת וווח' (הערגה ג) ובפרשת שמוטה (דריה וווחה טב). [ולקמן בפרשת צחיה (ביברדו הראשון) ביאר התעללת הבה לאזרקים מהגועים אליהם, ושמיליא בא התעללת נט בעזם, עי'יש שם, וגם בדבריו המוכאים שם (בהערגה ט). [מר] מיכילתא פרשת בשלח (פרשת השירה ג), מובא ברשי' (לעיל ט, ב; ווארה לשונו

תקוד בהם בכתלהבות ביראה ואהבה רשיFI אש שללהבת יה'ו. והנה אנחנו בני ישראל מצווים במצוות מן - הדרוכה: הדרוך ב תלמידי חכמים, וכמו שפיריש רשי' זיל לע פסק ולדרכה בו עליים השית' ברוב רחמי וחסדיו הגורדים, וכמו שפיריש רשי' זיל לע פסק ולדרכה בו (מניס י, נ) אפשר לומר כן וכוי' אלא הדרוך בתלמידים [וב[חכמים] פמ']. והנה בנסוע האיש הירושאי אל הצדיקים שכדרו ומקרב את שפהה על חיים מה שלא ראה יחזקאל הנביא. והנה אחר כך נפלו מזה בבאים לمراה ולא יכולו עצמו בתשוקה ואהבה רכה אל הצדיק, או כי מים הפנים אל פנים הצדיק משפייע אליו לשותה מים ממרה כי מרים הם (לעיל טו, ג), ביאוריהם

ברשי' ; גם כאן פירושו: שגן אחר שיתגייג כל היגיונות הלל, עדין הוא בספק אם יזכה לה – כי הגם שבא... צריך שימור גחל... (בב) או כמים הפנים אל פנים... – על פי הכתוב (משל ז, יט): "כמים הפנים לפנים בן לב האדם לאדם". ופיריש רשי': "כמים הללו – הפנים שאחמה מראה להוכן הן מראותךך; בן לב האדם לאדם חבירו – לפי מה שהאדם יודע שחבירו אותו, בן הוא מראה לו פנים". והבחינה שכטב ריבינו בזה אורחות הצדיק המשפייע אל המתפרק אליו כמים הפנים אל פנים", ראה בתניא באיגרת-הקדוש

הערות והשוואות

בלתי ייח' פמנו גנ'ח", ועל פי פירוש הרור'ק (כפירושו הראשון) והמצודת-ידור שיחסב' קאי על השית'ת. וועל'ש גם בבלב'ג. ובנכח ענן לא דח פמנו נידח ראה בשולחן-ערוך-הרב הילכת תלמוד-תורה (פרק ו הלכה ג) ובתניא (סוף פרק לט) שמודם על שטוף כל אדם לחזר בחשומה. (מ) אש המזבח ווקד בהם – על פי לשון הכתוב בירא (ו, ב); רשיFI אש להלבת זה – על פי לשון הכתוב בשדי'ה שריטם (ה, ב). [א] לא ראה בספרי ערך עק (אי, נב), וכוכב כתובות זו (קיי עי'ז). ו"ה הרובם" בבלכות ודרות (פרק ו הלכה ב) מ"זועש עשה בהרבק בחכמים ותלמידיהם כדי למלוד מעשיהם, עגנון שאומר (רביסי, ב) י"ר ררביך, וכי אפשר לאדם להרבק בשכינה? – אלא אך אמרו חכמים בפירוש מזו זה: והדבך בחכמים והלמידים... ולהתחרר להם בכל מני היבור, שנאמר (שם אי, נב) י"ר לברכו בוי... וראה רבידי יסוד זה בכתנות-פסים פרשת אהרי (ביברדו הראשון). [מ] אף פי לשון הכתוב בדורבים (כב, ח). [מג] מעין הנסעה לאזרקים והותעלית הנגעתו הימנה ריבר רבעיו בכמה קומות. וכך ברב ליל בפרשת חי' שרה (דריה ותשא): "הנה התעללה הנשען להגוע איז אזרקים ווארה – והנה כל דורך יש שר בעיניו, ובפרט הוליך עסוק בצעודה דמה בפהו שכך הוא במדינת ציק. אמן בסבא אצל הצדק, ונפל לעיל פרד מורה ווארה או שמעשו אין לחשבים כלום, ונפל מורה יחו שחי נחشب בכי'יו לאזרק ובעל דודיגות בא למדריגת תשובה לפשפש במפעשי וווארה שאינם כהוגן; ובם כשרואה עברוד הצדק שהם גROLים מאוד יפל עלי הבושה, שהוא מתביש מעשייו ומרותיו, ווארה לתקן ולעיבוד עבדת הי' ביתר שאות וביתר עת – וזה הוא התעלל האה להגועים לאזרקים". ובפרשת מקן (דריה ותשא) ביאר ריבינו עוד כי חועלויות חילו בחלקם של הגועים לצדיקים, והותעלת ה'ב' היא מעין הבחינה הנ'ל, עי'יש נזובא לקמן בפרשת תורה (עה' כד). ולקמן בפרשת ראה (ביברדו הראשון) הארין בתועלות הנדרלה הנמשכת לנוועים אל הצדיקים על ידי ריכוק החביר הנובע מן הנעיה, והוועף שם לרבר מהתעללות הנדרלה הנ'ל. ויל': "...מהם בס בראותו להצעיק שנouse אליו, או נפל לעיל פרד ווארה וווערעה ונטכל בעין עצמו ונפל כל השפלה ממענו, ואיז יכול ל凱ות לעצמו שכ' וחכמה האך למלוד תורה באימה וווארה מאה' ראה מאה' מקל'ו-וומר – שאם שנפל מפני מלכי המלכים הקירוש-ברוך-הוא אשר הוא קדרוש ומשרתו קדרושים, ווירש בוה במאמי' חזיל' וווארה לבאר ש חולעת נספח הבה מאנטיעה אל הצדיק, עי'יש בדברי קדרשו. ווארה בוה עוד באירועו ללקמן בפרש שופטים (דריה או יאמ' וווח). גם בפרשת מסעי' (דריה וווח) ריבר ריבינו מהותעלויות ג'יל, וכן בעיל' מקוות, וחלק מהם נמצא לעיל בפרשת וווח' (הערגה ג) ובפרשת שמוטה (דריה וווחה טב). [ולקמן בפרשת צחיה (ביברדו הראשון) ביאר התעללת הבה לאזרקים מהגועים אליהם, ושמיליא בא התעללת נט בעזם, עי'יש שם, וגם בדבריו המוכאים שם (בהערגה ט). [מר] מיכילתא פרשת בשלח (פרשת השירה ג), מובא ברשי' (לעיל ט, ב; ווארה לשונו

למואור, ולא חינך הרוצה ליטול את השם י'בו ליטול, ורק על ידי גיעות גROLות והתחברות אל הצדיקים; – ויקח יתרו עולה וובחים ר' ג' ר' ויבוא אהון וכל זקני ישראל לאקל לחם וגו' (פרק י), והתהבר עצמו גם כן אהון זקני ישראל. ור' ק.

[וישמע יתרו וג'] ר' ש': מה שמוועה שמע ובא – קריית ים סוף ומלה מטה עמלק^(ט)). כבר הוכרתי במקום אחר מה ששמעתה בשם הצדיק המנוח ארמו' מר' הא קאליש מעיר חדש [נישטאט] לבאר פידוש שהשם יתברך הצלם ובאו אחר כך שוב ר' למה דואק משני אלו בא אל משה. כי הנה לבארה אחר הניסים של קריית ים סוף, גור עתה ירעתי כי גודל ה' מכל האלים – פירוש, ע'כ העבדות ה' הוא יקר ונגדל עך העזרות והשוואות

הראשון) ובמה שהארכנו להביא שם (בחזרות ג-ה). [גא] והוא עיר מה שבתכ רכינו לקמן בפרש תורת ר'יה וישראל משלח), מובא לעיל בפרש שליח (זערה ג). עיין עיר ביה בפרש שמי' ר'יה ושה אהרן). ועוד, כי בחינות שמוועה יש בעיןן, ולפעמים מעלה הוא לזריך להתחבר עם אנשים פשוטים ולהעלות – עין ברכבי דיבינו לקמן בפרש ויקח (ר' קח), ובכן מפדרה קורתה המובאים שם (בחזרה סכ). ואהה נס בפרש פיחח' ר'יה ויד' מש). וכן בספרם הקדושים זיכרו מוה, שפעמים צרך הצדיק לירוד ממרוגאות ברי להעלות הפחותים. וכן כתוב החולות-יעקב-יוסף בפרש ויגש ג'מו' קרב טר (ב: "...שה שירוד הצדיק מדיריגתו הוא מרת הרחמים – כדי שיוכל להתחבר עם המוני'ים שהם ובם ולהעלות", ע"ש) עוד. בפרשנו (עמור קצט טר ב) כתוב, כי להשיב המוני'ים מעון לרכם לעברתו ייבחרן צרך תחילה שיחבר עמתן, כמו למשל שד' ששינה לבושי בבורו... כי בלא"ה לא יכולו ל凱ש העם המרנינים בככיהן שמשורתם בקדוש). וראה גם ברכבי בפרש ח'י שרה (עמור טר טר ב) ובפרש ויצא (עמור פא טר ב) בפרש נsha (עמור עעה טר א) ובעוור מקומות שם. וכן כתוב המאו"עים בפרשנו (סוק ד'יא או אמר): "ו'הутם מה' צרך לפול [הצידיק] מדיריגתו ה' הוא כן: דהנה יש' שנות נפוליים. יש' שנפלו משחת מפי באשת, ויש' נפללים בכל דור ודור ומחלגים והם נוע וואים יגולים לבא אל השם יתברך, כי אין להם באה לבא, שבתים תיתום עסקן כהבל עולם הזה ולא עשו כלום. ושהצדיק גופל מדיריגתו ואח'ב' קם – כאמור 'שבע יפל צירק זקם' (משל כ'ד, טז), (ו'קשמ' וועליה אל השם יתברך מעלה עמו אחומ גשומ שגה נגלו. והנה איינו יכול להעלות אלה לאוthon שנות שום מרשות, ולכן צרך כל אדם ליפול ממדרגות, כי' להעלות שנות שהם מושרש. והבן', לשונו בפרש ואתandan (ר' בהדרש): "...אפרן הצדיק לירוד ממדרגות עמוד השמוועה הנפוליים עיר שגען למדריגות, לנודע שהריורה היא צורך עלייה, להעלותן על ידו שיש לו עמהן צרך אהיהה בבאו למדרגות...". גם הבהיר[ען] להר'ק ר'בי אברהם דוב מאודיטש בתב' בן "בשם ספוי הצדיקים על פסוק שביע טול ציק וקס' – שמן השם' גושה זאת שפול הצידיק – כדי שיכלו לואו כי הרים ידו – וכאשר ראו כי הרים ידו – גם המה נסתכלו וכיוונו לבם, ולא כן כאשר הניתן. עין ביארו באיכות. ולפי זה יתבאו רבי רבכו מה "שהוצבו להרמת יד' משה רבינו" – דהינו כדי שיטחלו וכיוונו לבם ויתעלו שוב. (ב'ח) וכא עמו בהלכות טען – רצ'ל שבא עמו ברין ודבריהם.

וזאה לשונו בכתנות-פסים פרשה בהר'ך ור' טר (ה): "כ' שרצו איש צורה להחיזק בידי איש החומר שלא יטול... – לפעמים גובר הנופל על המתויק בו להקמו ומפיל אותו ג'כ' אותו עמו...". זו'ל כתולות-יעקב-יוסף פרשת ורא' (עמור טר ב): "...צרך אהורה אין להזר וולות שלא ישאר ח'י, כמו ששמעת' מורי שיש כמה שנשארו וכו'..." ועיין גם קדושת-ילוי בפרשנו (ר' מודע), וכן ברכבי רבינו בפרש נח (ברכבי הראשון), מובא לקמן (בחזרה ג'). [גג] ועיין שם ר'יה מגן), מכילה בפרש שליח (פרש ויבאו מלך א, ח), ומדרש תחומה בפרשנו (פ'טקה ג). [מג] זהה"ק פרשה שליח (ר' קפ ע"א) ופרשת כי תצא (ר' קפ ע"ב בר'ם), וזה חדש תיקונים (ר' קא טר ג) וראה באשך הקדוש סוק פרשת שליח (ר'יה ואמר ה' אל משה). [מה] על פי לשון המשנה במסכת ברכות (ר' ט ע"ב). [מט] לשמן מליצה, על פי לשון הכהוב (כברכ' כא, ט): "ומשם באירה היא הברה". [נ] עין ברכבי רבינו לעיל בפרש שליח (ביבכו

שדים של קדושה בבנו גושים שהיה בבחינת ג' ג' בעולם הוה כנ"ל (נמלא סקט) ולהיות נכנע, כידוע (רכ' מרכ' ז) מנא לן שמא גוס שנאמר (פס' מו, ט) אשר שם שמות הארץ – אל תקרי שמות אלא שמות, כידוע, וכאמრ ז'ל (פס) מי רוח – שיצא ממנה רוח שרוייה וכור; ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעורי וגו', והיה משייש בבנו אליעזר מרת הבטחן שהיה באמונה ובבטחון; – וזה היה טענת יתרו למשה רבינו, להיות שקראת שמות לבני נס עמו י'בו אל משה רבינו עליו השלום לדבק לחיות משרישם בס קדושה כנ"ל, וככשיש שהחנת בני נס עצלי ואצל אשתק הר' הנקנים נופלים מקדושתם והם מתהננים בטבעם כאשר רואים עצלי ואצל אשתק – בת צפורה, על כן שפה רבינו ע"ה, היה לו לישב במקומו ולהיות ג'ר חושב כנ"ל, ועל מה בא לטלטל עצמו אל מקום תחומו ומדרכו – להה פירש ר' ש': קריית ים סוף, פירוש, שבאו ישראל לדי השגה גודלה עד למואור כנ"ל; ומלחמת עמלק, פירוש – ואחר כך נפלו מדריגותם כנ"ל עד הס בני, דהינו שמתהנים כאשר רואים עצלי שהי' צריכין שמה ישעבד את לבן לאביהן שכשימים, על כן בא למשה דיבינו לדבק את יתרכ' בא אליך ואשתך ושני בניה גם כן לאבינו עצמו אליו שישעבד לבבו גם כן לאבינו שמתהנים כמו שהי' במלחמת עמלק. והיה ירא שהוא לא ירצה משה רבינו ע"ה לקלבו ולקבב פירוש ר' ש': ו'ל אם אין אתה יוצא בגני, רצ'ל שא לא תחאב כל גניינך ובעורותך. וזהו שאתו, על כן לך עמו אתה יוצא בגני, רצ'ל שא תרצה ליצא מקדושתך ולרבך עמי – כי בהלכות טען^(ט), להיות שמה רבינו ע"ה קרא וזה נקרא נפליה לצדק אם מתחבר את עצמו ה'ייתי בארץ נכירה, והיה כוונתו לשודש בני ארם פחוותים^(ט), כידוע מפי סופרים ביאורים

– כדי שיכלו לואו כל ישראל, וכאשר ראו כי הרים ידו – גם המה נסתכלו וכיוונו לבם, ולא כן כאשר הניתן. עין ביארו באיכות. ולפי זה יתבאו רבי רבכו מה "שהוצבו להרמת יד' משה רבינו" – דהינו כדי שיטחלו וכיוונו לבם ויתעלו שוב. (ב'ח) וכא עמו בהלכות טען – רצ'ל שבא עמו ברין ודבריהם. העזרות והשוואות שם ר'יה מגן), מכילה בפרש שליח (פרש ויבאו מלך א, ח), ומדרש תחומה בפרשנו (פ'טקה ג). [מג] זהה"ק פרשה שליח (ר' קפ ע"א) ופרשת כי תצא (ר' קפ ע"ב בר'ם), וזה חדש תיקונים (ר' קא טר ג) וראה באשך הקדוש סוק פרשת שליח (ר'יה ואמר ה' אל משה). [מה] על פי לשון המשנה במסכת ברכות (ר' ט ע"ב). [מט] לשמן מליצה, על פי לשון הכהוב (כברכ' כא, ט): "ומשם באירה היא הברה". [נ] עין ברכבי רבינו לעיל בפרש שליח (ביבכו

קָדֵשׁ קָדְשֵׁינוּ נִזְבְּחָתִים

סמלנטנות, חסכו שטחן מלון ווילא שמתבונת טויס
ו/ז, סנתה לנטנו ממקורו צוירקס רם ממייס גמוריה,
סדר אמצעים נפניאס, [דיניגן] לפניאס קלי עטן
מטפסים, פירוטש שטחים קמטפסים נג'חינה
לפניאס קמטפסים דהו נמיין עטן נממן דבנה
ג'ניין, ועטן די אמצעים קמטפסים נטרכטס
לפניאס דהו נמיין וו צאנטו נמרה, סט
טוטו נו מוק ומפטט קוישס קאטנטנטוליט, עטן די
ו יומקנו בגנווות צאנטנטוליטה ויישו וטה מיס
מויס, וכמו זילו ווילס גמלוכומת דערעלע,
מקודס נומע המתן ווילר קע קאטניאס קאטניאס
ב' חמימות, הצל חייו ניכר ממתלהם מושׂו, ועטן
י' קמטנסס, וטולצין הרל קע הלאטס וויבוז
איילנות, וו צוינעטס נטוו, וככיפגעו וולדס
בדזו נו ריעות וככלה, טהין המתן ווינטניא
ההיליס, הצל כביז נו עצלן דען הצל פט קוט
וינטניא המתניא המניאיג, ווילן חיילן נע שות
ביב, נו עטן דען וס גמלוכומת דערעלען:

וְאֶלְהָ הַמְשֻׁפְטִים בָּיו". עַל פִּי פִּרְזָס
חרב הַקְּרוּשׁ מִוּחָא אַלְימָלֵךְ זַל עַל מֵה
הַלְמָרְיוֹן מַכְמִינוֹ וְזַל^(ב' ב' ס) עַל סַפְכוֹק (תַּהֲלִיל
א), מַקְדֵּשׁ וּמַשְׁפָט טַהֲרִיא, מַס מַקְדֵּשׁ מַזְבָּחִיא
סַמְפָט טַהֲרִיא, וּפִירָס טַהֲרִיא [הַוּמָן]
לְלִזְוֹן פִּירָם נַעֲמָלִס, וּזְוֹסְנַמְלָר מַס שַׁפְקָה,
סַפְכוֹלִיקִיס וּוְלוֹס נַעֲמָוָר גַּעֲלוּמוֹת הַעֲלִילִוִיס
לְלִמְמָדָה, טַהֲרִיא לְמַס עַל דַּרְךְ פִּירָם
נוֹזְמָס, נַעֲזִירָס נַמְמָס לְנַעֲלָס הַהָעַל יַסְרָלָל,
סַמְפָט, עַל דַּרְךְ וְסַמְפָט טַהֲרִיא עַל הַוּמוֹת
עוֹלָם, כִּי כְּכָמָן צַד סַפְדוּקִיס נַעֲמָצָק סַמְדוֹת
עוֹלָמוֹת עַלְיוֹנִים כַּפִּי טַלְיוֹן, וּזְוֹסְנַמְלָר כְּמַן
נָלָה קַמְשָׁפְטִים נַעֲמָלִס גַּנּוֹרָה וְדַיִן, חַדְרָה שְׁפָטִים
נַיְנִיסָּס וְלֹמָן פָּנִי דְּיִינִי עַכְוּס, רַק דְּיִינִי יַרְחָלָה

ה

בנילה סמקהס למכו שינלו ס"י מ' מודס, ומקהס למכו אל ינלה, כן נטהטן מאיר ק נמייס זיה וו מלטיאת סגנילא, צה מע ס"י למומליס אל ינלה, סקן טיה כן זיליהם מעריס, טהמו קהס הלא נצדי עזודה ווּה וקסלו כ' (זה קח חומרה ען): יאיז גס קעפיגונג מעין זה, מגל כמו בכםילא ולטיאת סגנילא אל שמע ס"י מומליס אל ינלה כן זיליהם מעריס.

והנה כן סמי'יו מל' וזה שיט פונגה
תמדת גנולו ומילן צממחטן יעמיד לריין, מוכלה
ליין צנטהטטלן קר מוכלה צנס צממחטן
קדומס סיט' נמיין זו, כמו שאלמו'ו זיל' (ב'ז'
(ט) צעלן צממחטן נפנוי לאנרכות נמדת
דיין, הילן גלומם הילן סגנורו'ו אסי' צדמינו'
חאנצטן סקידומס כס לממייס גמויס, כמו
כטמחי' צמוקס למל' (ז' קיד') סאס נספכין

מ"ה צו מורה על כהנים סמגלוות סליחת

קָדֵשׁ מִשְׁפְּטִים זֶה קָעַה

קָדֵשׁ מִשְׁפְּטִים זֶה קָעַה

ויל' עוד אחת דבר אליהים כי. על דרך סנו' ססמו' היל' ר' דמכי נקוחת קמ"ץ, טסואו רקייע רטב וניוק מומיס דוגמא דד ונוקג לאחסניש, וניוק וווקיע נמאכ ליל' זע חוקי' וכו', ונס קמ"ץ שגימטריה ר'יל' וכו' כלוליט גימניאל רם"מ, מוש הצענו פרמ"ח מלוות עשה, מילך אלה היל' ר' נמייה, ופאה הומיות מיל' ר' וקמ"ץ כי סק"א, וכשגענו הסמס"ה ה' מעתה לאמר:

הקרדשטים היוו ומחד. כי שי הפסיק לכוון
למולה רק על ידי פלישת ממלואה
בקנקנליה ומפרום וכל מדור מגנוות:

אֲרִשָׁת מִשְׁפְּטִים

הפטוט כו', שכלומר ממוס ליק יכולן לאכין מהצמו ימ"ק ולענו ככיוול, וויפלו מהחצטם נבר ודס לח' הפטור להציג, ואלה נציג דעתינו, רק שעניין סוף שאל ידי פועלותיו ומעתיו ימכוון, שאל נטהלטן ממדרגה למדרגה ומעלה נעולן חלף החלפי הלויס עד שטיגטס כשלוס קה' בגטמי, שנמלבטו חוכות טליוניס [גלוועז גטמי], מיל' נמייס זי' יוכין זי' מדס להציג דעת עליון ככיוול, ורוצו ימ"ק. ב' כל מה שאה נטלתס אונדריה נטהלטן לח' נציגות מארך ווינטום ימ"ק, ונגלה מיל' פועלותיו, וכן מיל' בפעריסק האקווטיס כגען נרצעו וואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. הנה לנו חומליס נכל סכירות דורך מהס', ככיוול לנווכ פני פ', לח' צלט ממתקנה תפיקם זיה כלן ולוך קה' מלון זיכיל נקיימל זיה, מ"מ מן לנו האז"מ רצום לגרכו ולטמפלן חלוו בלאון זה, לח' צנמאל מהל מסטיגו ג"כ, ולכן מאי' פ' סוף סלוליטס (פ"א, פ'), סוף, נזון נסמה, מורה צנמאל מיל' מהלטנו, רק כמו צמודה נקפים צנמאל מיל' מסומו ועוממו ימ"ק, ונגלה מיל' פועלותיו, וכן מיל' בפעריסק האקווטיס כגען נרצעו

ליקוטים

וַיִּשְׁמַע יְהוָה כֵּן וַיָּפֶר מִשָּׁה לְחוֹתְנוֹ כֵּן
ברוך ה' כ'. לאכין סה ככ' טיה
יודע, כמו שפירש ר' יוסטמן ימלכו מה
שמעועה שמע ונל' קריינט יס קו' ומלהמת
עמלך, רק סענין דגנ'ה בגנדס סל פקם

יטלטלה: וחס רשות ימו פ"י סעפין לה
הטלה פ"ה ס' למטה וליטלט לדמיון למטטה
דרוג' מהרמ' טימה סגנולא נפכו דס"י מ-
טוס מגיעה ומער. וליטלט דיש האגדה
ב: נחמן מהר לנתקם נלכדי מעד למתירים
תואנה ד' לה יסתREL ממהרים פ' וזהו מהר
תולנה דיש נכלנות יסתREL ערך כל מהד
ווקף נמי מזבוננו ומ"ל:

או יאמר לדנה כמו קדושים מאיו כי קדושים
מי ר' כי (יקילו יט, ז) יט ולמר
כפי דנה עס נמי יטREL קדושים פלמי
לפסר נזויום ממי נמדרג' חמה ורק נכל
יוס ווועס זוליס ממדרגה למדרגן גענדטו
ימ' ס ווועלה מממם שיט זאס מלך דלק'
ממעל ואטלק הוא מעורר קולדס לעבודת
הצער'ם צ'ס וככל יוס מגנבר קמלק הוא בעון
קהלס על ידי העונדא שעוד כויס נומן צו
הטנגוים להעמור נומרכו בעטאה ימיכרי'
וון נכל יוס ממי יט קוין ווון גענדטו
ימ' ס ווועס ס"ז פונס גומל מחרדיותנו וווער
וילס ווומ' כ' ציטינטו מוו נהג עלאס נלאס
וילס בענזה טוול וווער נמעלה גענעה זא
הה עיקיר ס מהמתס גנרטס ממאריס: וווער
קצעיר נזון למדרגה לומת ערל מצעזע
טוול ווונגד כי לומר מעוזות לAMILות וכינגד
תולוק' בג' למור מהפילה גמוך גדויל. וווער
יכ נכל ציטינו בזון סמסטול יעלט מילס
ט בטוטה הממלקס לפי מעולם טאניס וווער
טבר עצה נמאס ווילטאלן צלמאנס עצה גוותלי'
ווען מהר מצער יטREL הילג צפס פוקו
לט כלגולוים יעלט מילס גומל צפס
וילס:

בדאה פרשת וארא רה' א"י ולא (קלר), שעיקר ערום של ישראל במאדרם היה על גלות השכינה. ז. דקה להעיל בדעת משה פרשה זו בגין רבי רבי המחבר ה'ק, עיין שם. מוכב בלהוחה בנוועם. ט. עיין שפט שמונה (קפט). ח. בעין הוספה עבורה כל יומ עי' פשפוש מעשי, עיין פרשת חילווע טודעה שתחיקת רה' א"י רהנה (שכה): בעין הוספה עבורה כל יומ עי' פשפוש מעשי, עיין פרשת חילווע טודעה רה' רה' (בן), שהאגדה מחייב בכל יומ עולם אחר, עיין בלבילווע שם ז. עיין מש"ג ברה' בלטלייש' בד' אבראא (רב).

מִשְׁעָנוֹתֵינוּ מִשְׁעָנוֹתֵינוּ בְּקַדְחָה וְךָ לְפָרָג נֶלֶם שָׁעַדְנוּ
סֶסֶס כְּמוֹ שָׁנְטוֹן כָּל נֶר (צְמַרְיָה, ה' ט') הָלֵם
מִוְּלָגְנִינִים כְּעַדְדִּים וְאַבְגָּנוּ מַעֲלָם סְגִנְוָלה
לְכָל נֶלֶם יָמָנוֹ כְּהֵן נְמִירָום וְךָ לְפָרָג קַיְן גַּמְעָלָה
טְלִינוֹתָנוּ וְלָמָּה חַפְצָתָנוּ וְלָמָּה לָנוּ וְלָמָּה רַק עַקְרָב
מִמְּמָתָּה אֲזָה צְגַרְגָּלָל נִלְמָן יָמְדוֹ כְּתִי"מּ נְלֵי
סֶסֶס גְּמַעַיּוּ' כְּיֵצְחָוֹתָם גַּמְלָרִים דְּמַמְקוֹס
צְוּמָמָלָה סִיחָה שָׁעַק וְאַבְגָּנוּ כָּל מִסְכָּן קְמַדְגַּל
לְיִסָּס וְאַמְּמָ"כּ כְּצִבְיוֹן הָלוּ נְגָה עַלְלִיסָה לְהַזְּמָקָם
יִסְתְּסַבֵּב הַזָּלָל וְזָהָר נִמְעָלָה נִמְעָלָה וְזָהָר
הַזָּהָר עַקְרָב מִמְּמָתָּה גַּמְלָרִים מִמְּמָתָּה: וְלָהּ
סְדִיעָיוּ לְפָנֵן לְמִדְרָגָה לְמִמְּתָּה לְמִמְּתָּה מִתְּעַנְּתָה
טְלִינוֹתָה וְלִנְגָּד כְּבָר הַמְּלָכָה מִעֲדָות נְמִירָום וְלִנְגָּד
טְלִינוֹתָה, כְּבָר הַמְּלָכָה מִעֲדָות נְמִירָום וְלִנְגָּד.
כְּכָלְמַן צִימָתוֹ בְּכִין סְמֻמָּה יְלִיחָה מִמְּמָתָּה
סְטוּפָה הַמִּמְתָּלָקָם לְפִי מַעֲלָם טְנִזְבָּשׂ וְזָהָר
מִתְּרָעָה נְמָה לְמִתְּרָעָה וְלִטְבָּלָה גַּמְלָקָה נְמָה גַּזְחָלִי
וּוּפָן הַמְּלָכָה יְלִיחָה מִמְּמָתָּה סְמָסָה פּוֹטָחוּ
לְסָם גַּלְלָוֹת יְלִיחָה מִמְּמָתָּה וְזָהָר כְּיֵצְחָוֹתָם
וְקַלְלָה:

ו' יאמר כי ט לקדק ח' למקה קו
מיומר ורכ"י זיל פ"י דזקן
נד כולם. ז' כי קווילטס מינשי ליש נמיימר.
ט' נרלה פזקדים נפלטס פטוק מי' ר' מבר
סגולומטיך מהון מעריס (פמות כ ז' ופירוט
תיכונין טס) מבר נמלר סוגומטיך לeson יהוד.

אלימלך

הנני

四

כט

לטו נכל להציג כי זה הנם לנו היה הטענה ע"ז
המשמעותם ישללו ככל רצון במלמת קיה הטענו ורג'ו
בכלנו מודע ע"ז וכיו' (פומורר כה', ג' פ"ג וט'ק'
מוראה ע"ז); וכן פ"י רצוי' ז' מה שמעונה
שמען וג' פ"י מה זה דבר קיה מעונרו ציון.
קיים ע"ס זוה פ"ה ע"י הטענו ורג'ו במליק
בכרולקה פ"ס הוציאו כל יופק' (מציט מס' קיד'
פ. וט'ק' נפל ממן) פ"ס ליה רינט (פס' קיד'
ב). ומלהמת טמלה נושא ג' ע"י הטענו ורג'ו
למלתון כמה"ס כי יד על כם י"ס מלמה
ל"כ גטמולק' (פ"מ, ת' ו') כפלס' ח'ה יסיה
ל"ה' נמלהה ע"י הטענו ורג'ו במלתון כל
פ"ד'יקיס ח'ה גראמס' לו ליטרי בצע' נקודות מטה
כנפי הטענה: וחא נך מאר נמי זקס פ"י
(פס' קיד', ג' פ"י זוד סמלק' ע"ה ס' מרלו
שעירק המפל' הול צימפלל' סמלס' במלט'ו ורג'ו
לט' דמיוק' וקורואה ווינו נך ר'ל נצלאן.
המר נמי זקס פ"י דמיינו שטוטרל נט'
בדזוקום וככלו חומר צימפל' נקע פ"י
פ"ר ס' נקע' וט'ק':

כִּי הַוֹּצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. לְיוֹתָר
שָׁלַע מִתְמֻלִּים נָקוֹם. נָרְכָת סָגָנוֹת
(פָּגָה בְּלִפְנֵי) כּוֹלְלָנוּ מַעֲדָזָם לְמִירּוֹם
וּמַעֲבָדָה נָגְהָלוֹת וּמַלְפִילָה נָטוֹר גָּדוֹל וּמַעַן
נְצָרָיו לְפָנָן לְמִהְיָה כֵּן לְפָנָוֹת. וּנוֹרָה הַיּוֹת
כָּל הַמָּד בְּפִין מַעֲלָמָת סָגָנוֹת סָרִיחָה נְפִי
מַדְרָגָת גָּלוּטוֹת סָרִיחָה צָו דְּהַעַיו מִי סָרִיחָה וְעַד
בְּסָמוֹר וּבְלִמְנַסְּךְ הַמְּפֻקָּה קְרִיבָה צוֹמָח הַגְּנוּרָה בְּגַעַם

א. ראה פרשת דברים ר' ריה עוד (שסא). שודם שנתגשם "אפליו הניטים ותונפלאות הנגליים והנראים בחוש הראות אין מקום". ב. ברדוט שקהלו איתה "ולעורה". ג. עין פרשת קחד ר' ריה א"י ואני (שכ":) "אמרין בגמ' אתה עשינו חטבה א' עולם אף אי אישעה אקסח חטבה א' בעולם אתה אומרם שמע ישראלי כי ואין מי בעמך ישראל גוי אחד כי, והיינו כמו שאנו מזכירים עצמוני בבודא בה' בברוך וכו' נဟר בדורותה הילך ר' ריה עודה הכל אחד באחרות גמור תעוז' באים השפעות גורלוות בועלום עד בל' ד', ושם ר' ריה וחווו (שכ") אמר התנא יפה שעא' בתשובה ומעת' בעזה' מכל חי העהרב פ' ייה לפני הקב"ה שעא'อาท ר' רל שנעשה אחרות בתשובה ומעית' כי עיי התשובה ומעת' אנחנו נזכירים בו והוא בכיכל בנו ונעשה אחרת, בעזה' היינו מה שנאנחו עוריים בעזה' ז', מכל חי עוה' ב' ר' רל מל התגעוגים שיש לו בעולמות העליונים כי תשוקת ותענגון הש"ת ב' אין אלו לא תחת אחר בנו להליכנו", ע"ע שם בארכיות. ד. ראה חפורת שלמה בלקוטים מה שהעיר על המחבר ה'ק. מובא ביחסות בוגעתם. ה. עין סירף זו שפרש כוונת הגמרא שלא יהא בכמ' שום תואנה בעת הפללה. וואה משכ' בפירוש פסוק זה בר' פ' שופטים (שב').

גמורות: חסן מי יטב לאס דנער ריל' כהנומן
הילימס איזקROLו האס יטב. דנער גע מיל' ריל'
טבל מיל' פדטער וכטבל מומAMIL נלטמר או ננטנצע
היל' דונגעטם טיגולטל וויל' לדנער דנער וויל'?

ערתא שמע בקהלוי איעצער זיין אלקומים
עטיך וכו' ואו' תחוה מכל תעט
וכו'. ניל' דקן מלך יטנו למיטס וגעפ"ה
לענין נו' דסנה קידקון אדיקון ממי' דכליקום
להמיטי' וטלי' מות נצערתת קכ"ה' נלי' חפק'ל
שיפפה ה"ע דיעטוק עס נוי מלך ממד כל
שיטוטין רק נשי'ים יהו'ים טטאסקין לה געגומו
מן אדריכום או' יכול לאטערן ערמאס'. ולען
המר למיטה לענץ סטס' דען טמ"ר
העליטיס וויל' מנטך לפאוק מאדעקום. ובהיעו'
טהו' מאזא מל' קטע סי' פ"ד זויה'ן
טואדר קידקוץ (ענ' פמ') קיש לדב' ה' מל'
הנארט נמזה' (מטחים טוו, ו' ווילט' אס דס' זס'
המליליס מקעריגיס על הנארט זא' סי' גראטה
הלו' ועדין גו' מימול ולען גנעה' מלוי' ק'
גמומה מותא סול' נTRANן מלונס שאלן מליחל
הקלטן מודקקן נל' (ענ' י'') דס' יט' כיד'
לאהעליס ולבקטיר צפפי המליליס כהנו'
הסמלוחות כל' קכ"ה' מל' הנארט לחו' פ"ס'
המיטים גמור רק קממו' כמה נTRANן מרגנס
סלאין נערמת לילון סקודה' (פע' פטסי' ווילטן

יעין והוקם מיקהל רצט ציב, ובשער מאמר רשב"י שם. י"ז. ראה עבידי בלקוטי שרבנה ויה א"י שמחה (חכ"ט): י"ח שעיקר החיוון של כללות ישראל אינו אלא בארץ הקודש, השיטה יקבץ נורחינו מהורה למקומות חיותנו, אך הגדיר בברך בהבדוא י"ש ובסמו הנדרל של לו היה אך בכל מקום שהוא, ועיין ד"ס בראשית (ב) "שעדי" של מושביו וועויזוי שעשה הכל בקדושה ובטהרה והדיקות וטחה ובאהבה וביראה, מהו ייען לו העונג עלם העילין בוה ולטלאס", ועיין ד"ס ראה (שעה), "הזרק ההולך בזרכי השם באמת ובתמים, אלוי נראת ונגלה אוור הגננה, וככל יומ ששהזיך והלך במרינה יותר מתגלה לו האור יוויז, וויעין בלהות בנוועם שם. י"ח. באמרי יוספ פרשת תרצזה והעפני, מוחשת פג"ז שבתת הקמת המשכן זכו יישראל לירוחם. י"ט. ראה עבידי לblkוטי שרבנה דהה וחש (חכ"ב): י"ט דבר כדבר וזה תענגן על ר' שמצויה הקכיה כמו קידוש שידבר יבבורי הטבו ועיין דרכו יעשה דבר שלם וחאש כחינה על לילמות נגיד, או החענגן הסכינה על ר' עי' שהחזיר מפיש ומפריש והקליפה מוקדשה, עי' התענגן החסינה עט והוא חודנת קב"ה והשיכתיה". כ. ראה עבידיblkוטי סודיה אלה (שגען). שמעיה ורבו ליישראל בקרורה והדיקות שנתן מדנות כאליו היה בארץ ישראל. כ"א. עיין פרשת שלוח ריה א"י ישלח (רצט) שיש מרגנות בענין זה, ועיין שת נתן דברו עם בגין עניין הৎסוכותם, במנוח ויזהרו בעמלות לילוניות.

קודות טהו ופערן ומיקן הלאומנות קודס
טהו מלויה הגדת נטהו מגמו הנטרכות צלו.
חוותו פ' לי ירושה נס דרכו כמיש לאס זהה
דרכו צו מיל לדגש הוהו כבור וגמיך מיל נמקון
הצדנור הנטרכות. זהה מילר וטפנמי ר' עז טהני
טוטופט מילך שטיטה סדרה סדרה מוסטן בירלהם
אלקנוקיס ע"ז וכי מותך צ' נדיין (ו'ק' ח')
רכמו סדרה סדרה צופט כר קאנ'ה מקיס. ומלמר
לו ימרו מיה העבדה גודל' כ'ר טהמה נץין
טפיין נטרכות צי' מילס וטפועל נלן חמץ
אטאטטרכות צלו מוטב טהה טהה נטס מול
הטהטהלהקיס ר' עז נגנד מילקיס קיינו טהנגוות
למדת מילקיס האוח מוריון על קהדים (ו'ק']
טמפר ס') נטטס ומיליג' ירושה כל הנטרכות
טרטלטן צוון צלע יטטנו סדרים ווישא רק
תמים ווישא כל הנטרכות וכט' :

או יאמר כי מנה פספרי קודך (נקו"ט כרך
ד) ש滥מדי ישא נמס פקלוות
טסיטה כיنعم עתה כוון קאה ולעמיד צלו
מי"ג. וכן הטע טעם לי י"ה סוף ננד וועס"ג
ו"ה ננד וועס"ץ ולעמיד ישא יוס שכוו צנמ
ישא כלו וועס"ג וויאתא בכל צ"ה. וואו פפי
ס' מילן על כל פולח בזום כבוכם יק"ג

בקדושים ב' פול מושולר חומס נטמג'יר (עי' נק' י' פ' מ' ו' מ' וממה טילון הקודש סנהדריומת טו קפנ' מהוד ומלהן כמ' מטה' ק' הו לאטה' יהם נטה' דיט'ו מעולם נחרץ יטראל נטמג'יר רק ע' ר'וּם ו'קמכלומס יה' יטראל מ' קדוקה' צל' יטראל נטן כמ' ו'תנגורות ו'תנגורות נ'ינ'יק הקודש צב' צב' יטמג'יר ולען טוכרכו יטראל נגנות. חזו צה' מר' קכמוג' ר'צמ' י'מר' כ' טוון מטה' כ' ר'ל' פ' הקודש צל' מטה' נטמ'ו ר' ל' י'מר' צ'ק' נטמ'ו ר' ל' א'ר' מטה' כ' נטמ'ה ו'טראל' ו'ק' ג':

כ' יהיה להם דבר בא אליו וחתמי בז'
איש ובן רעהו ויאמר לו יתרו בו.
ח' לדקק דכו לא נמיינ גמלס מל' דטומ
לעלאן קומ פסוי' נמלס סמצע מל'ין בעל' בום

א. ראה אג'ה'ק של מוחה זכריה מגנול דיז'ע (ח'ו): "ונשייה בעצמי ובדרוי היה עבורה כבמה פעמים שיש צדוק אחר במוניטינו שהוא יודע ומרגש כי תמיד קודם היטורים ואמר בפיזור לחזור בשעה זו והיה לי כן ועוד צוקה בעדי וכוכי". ב'. רעי' ל��'ת פ' האוניו, ייע'ב הצדוק מושל ביראת אלקים לפי יש' בו חיל נשמה יתירית שראה חלק המלך אלוהים מפעל, והוא כמו המשנה שנותן לו המלך טבעתו של עוז שחותם המלך בירוי, כבחו של מלך הוא שף מלך לא בטל נורחות". ג'. ראה אידיכת דרכיס בעניין ביטול ריביט ע"י הצדוק בפרשט ואחנן ה'הו הום (חס'ו), והוא קורין הדברים שם מכוראות במכה'ה גדור והצדוק מבטל שמאור וגדור אמר ריקס, והנה לאלאוראה האין מוכח מוה השדזיך יittel החידים והגינויות שהקב'ה גדור, הלא שפטות הפקש הוא השדזיך גדור והקב'ה מקיפ, ועפ' הרובדים הניל' ניאח שפ' כהשדזיך גדור, הלא שפטות הפקש הוא השדזיך גדור ואון גדור רציך להבחן מאן הוא להצדיק שככל רצאות להוללה ע"י תפילה ולஹשין לו חוות שחתה ואדרס והלא חיותו של גדור עולמ' וולפס חזרתו הוא עצמותו יכול ליתן חיות לאדם, השית' ביה' וב'ש השהו' עצמיות, אמן אין ה'ה' כי אם מחמת השדזיך מפרק עצמו בהש'י' ג'גמא חיוון רבסק בחוחים והצעים עצמאיות hei לה' חיותו של גנדזיך ג'יב' עצמיות ונ齊יות כי עצם אל עצם חיר' דובקן, ולכן יש כיר' העציך להמשך חי' לה' חיותו של טו. עיי' וו'ח' קר' עיב, וע' ע"ח שעור מה פ'אי, ורא' קה' ערך ו'ה.

אונקלום

העם ויבאו וירשו את הארץ אשר נשב עתי לאבתם לחת להם פ חמיש ל' ועתה ישראל מה יהוה אליך שאל מעמך כי אסילראת יהוה אליך → קברט עפה יעלון וירחון י' ארעה ר' קסית לאבקתון ר' מפטן חזון י' וכען ישראל מא י' אליהו חבע מניך אלהון למדרגה קדרם י' אלהו למתק בכל ארץ

לקט בעיר

נישואין נספחים : וואניהם פאיאתם פאל . יונתן

אור החיים

אור ביהיר

בchap.) מכך נובע, ונוגה, וגס קומפוזיט הנגלה מלהן וועלמי סיל', ועוד קוקה סנטה קלודו טולר סולינו טולו לי סל'ריה, ואלה"כ גם מרוחם לילון נולטן דרכיו לאלה'מה וגס נולטן גו'. (טב) מה שלון קון כהמאלן לנבוד מלחתה קוויס ציט לו יי'ה'ה יולן נסמא פיטיטם, וו'ה'ה גל' טונ הפתחן לנבוד מהה'צעה, ומזכיר לפ' וזה מומנו לילון נולטן דרכיו גלו'ו', סולו'ש דרכו גלו'ם גלו'ם נסמא, מה שלון קון אול'ג'אנ'ה ונבוד קס דרכ'יס ווקפ'יס. (טז) ול'ה'ה ח'יאטו ז'ל' מה ח'ל'נו מטל'ל'יס. (טז') ח'יא' סל'ל'ע שול'ג'ה מעטן ניל'לה. (טב) ואל'ג'ו כמו ח'ל'מה מוטב גענ'ך טרע אול'רין דרכ' סול'ן מהס יול' לאַס'יגא, והס מי' מה וגס. כי' מה, וזה דומ'ה'ה כדי טק'ל'ל ד' מאנטן וויל'קן לתה' ייז'ו פ'ר'וטה'ן נולטן צב'יס. גלו'ן הא'ג' סול'ן מהס למתקן דפ'ר'וטה'ן כל מה א'פ'ט'ט'ט'ם, ולח'מו'נו לילון נולטן בכל

אונקלום

שהבא רלו' יומט' ית ארון
קיפה ד' למקס גרים
למשמעותו ולכרכא בשם מה עלה
יומא הרין : ט עלי בן לא תורה
למי חלק ואחטנא עם אחוה
מתן ריבב לה יי' אנון אפקתורה
במא ר' מליל " אלה לה: ואנאי"
תויה קאם בטורא בימי
קרטאון ארבעין יסמן וארביעין
ל'ינו וקבל " צלחות אף בזמנא
ההוא ? לא אכ' ? ? מהו ?
יא ואמר יי' לי קום ויל למוטה

١٢

טוב לך: י' הָנַיְהּ אֱלֹהֵיךְ הַשָּׁמִים
שָׁמֵי הַשָּׁמִים הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּה:
רַק בְּאֶבֶתְּךָ חִשְׁקָה יְהוָה לְאַהֲבָה
וְאַתֶּם וַיְבָחרָ בְּוּרָעָם אֶתְרִיכֶם בְּכֶם
וְכָל־הָעָםִים בַּיּוֹם הַזֶּה: וּמְלֹאתָם אֶת
רִלְתָּ לְבָכֶם וּעֲרָפֶם לֹא תִּקְשׁוּ עֹוד:
כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

אלקטָ בְּהִיר

וּר הַחַיִם

אוצר בתי

לומר צחם נטום טוב לימוד קונית וסכימית. צח) חייו דוע פירושן צט) וכי יט מק וטלט תלמידים ולמו ימגרן

אָרְנוֹקָלֶזֶם

ה' א ר' ר' אליה שמי ו' ר' יטיב
ט' מא ארעה וכ' ר' בה: ט' ס' ט' ט'
א' בחרה צבי י' ?מדרום י' ט'
ט' תרש' בבניהם בתריוון ב'
ט' עפמא פיזמא ק' ו' ט'
ו' והערו י' ט' ט' ט' ט'
ט' לר' ב' א' תקשין עור: ט' א' ט'

٦٧

אונקלום

**ולכאת בכל דרכיו ולאהבה אותו
ולעבד את יהוה אלהיך בכל לבך
ובכל נפשך כי לשמר את מצות יהוה
ואת חקתיו אשר אנכי מזכיר היום**

ב' טו

ולאככה: **(ב)** נצון רט"ה נכרתום, הכל בדיי סמאים כל נcum טמיסיך: **(ג)** לשמר את מצותה ד' . וו' קו' נט' להנס חלון לובוט לרב' שחקןנו טככ:

ניר חייהם

כפוק ומחנָן חומתו וגוי' כל כחוט מדריך בטכינָה, ח"ל מכך דכתיב ונחך יטלה למק' גוי', כי שמאז עזמו מוחים יי' מכך סו' בטכינָה, חס מסכים וכוקל גס אין נמה שבבביוו הולחו רצונו רצונו זל' זדרויכס טהומיין (חגומו פ' קלח) חל' קרי' מה גל' מה' כס' מה' ברכות טהו' סוד כלותם בטשרוות, וסתמי' ל'כרגונ' טמו' וחנוך טס' קי' ("כ") סו' ימוד קו'כ' ובכינוחים זו טהו' טהלה היליך מענק, ודקדק לומר ונחך להעריך להן כה וזה לאציג נשות זכה גלו' געולס זכה האל' קהר מותו כס' ציפלי' נשות אל' יונט' פטולך וכוכ' להגד מסמליכים, ומײ'ו טרכזקיין זל' היס' גולס זכה ל'קעבאי') קלומרים (זכח' לע'ג') מנייחס חי' מכך סו' בטכינָה קלומרים גנמרלה (סוטה ו'ה')

אור בהיר

דרכיו. צב) במס צבוח קען וילטס לבור הגט מסוכן גדוֹלָה צד) וכלי טהוּת ומלוּל. צד) פי' קפמיך למידת מה בסיסי' צב) פי' שפה עומר וסוח' ממעון צח'וּל כוּל ליכטן.

שיקח מהם אמר אליו הנער רע כי לא אקח מירך כל מאומה והרופא מפזר בו ואומר קח נא מידי אך הפעם הזאת ולא אתן לך עוד ויאמר אליו הנער השבעה לי שלא להפזר עוד כי לא אתה ולא אדרס אחר שאקח מהם דבר או אקח מירך עתה הסם הזה ונשבע לו הרופא על הרבר הזה וככל הרופאות לחוץ פיו ויאמר הרופא אל אבי הנער עתה אני מבטיח אותך שישיג בך רפואה שלמה ויחיה מוחיל' והו ויאמר לו האב ומה חנחני הכל אם אנחנו נשבענו לו שלא להפזר בו לאכול דבר, ואם כן הלא בהכרח ימות ברעב ומפטת החולה כל אוכל תחуб נפשו וכדי להשאירו בחיים שלא ימות ברעב היה הבהיר להתחאמ' עליו עד אשר המכnis דבר מה לחוץ פיו אמנס עתה כי ישוב לאיינו אין לך מהצורך עוד להפזר בו רק בהיפך הוא יפזר בך ויצעק הב היב יאלל ולא ישבע. הנמשל בראותו יתברך את ישראל שאין בהם ריאת שמיים הוא מעורר אותם על ידי עבדיו הנבאים אשר שלח אליהם השכם ולולוח ומכבש מהם שיתנו לב אל המסללה דרך החיים והטווב אמנס כאשר ישראל במצב הבריאות או אין מהצורך להעיר אותם ולבבש מאטם דבר כי הלא או הרבר בהופך הנה מעצם מבקשים ושוחרים לחתת ולהוטסם להם חכמה ודרעת קדושים כמו אמר החסיד לעליו השלום (ההלים כ"ז) אחת שלמי מתה ה' אותה אבקש שכתי בית ה' כל ימי חי כמשפט איש בריא שהוא מרגיש ברכובן נפשו ושוקד ומכבש ומחפש מאכלו ומזונו. זהה ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל עמוק כי אם ליראה כו', כלומר כל עוד שאין אתה בריא אולם ההכרח לבקש מך על דבר היראה אבל אחר אשר תקנה אותה או הלא אתה תהיה השואל הדורש ומכבש להוסיף לך לך טוב צדק ומשפט ומישרים:

וּבְגִמְرָא (ברכות ל"ג ב') אטו יראה מלטה זוטרתא היא אין לגביה משה מלטה זוטרתא היא משל מי שמכבשים ממנו כל' גודל ויש לו כו'. והדבר פלאי וכי בעבור שיש אל העשר כלי גדול יבקש את הכל מאי העני. אמנס דע כי ככבר כתבנו במדרש אגדה (בקול עקב ריש מגילה רוח) על מאמר (נה) ומוראכם וחתחם יהיה על כל חית הארץ אשר בהשכפה הראשונה לא ידענו מדוע נאמר מאמר וזה אל בני אדם וראו היה בהיפך להזהיר את החיות שהייו יראוים מן האדם לא לתולות האזהרה בהארם. אמנס אמרת הרבר עם מה שמצוינו ברכבי חז"ל (בראשית ר' כ"ז) חוננה מלך ה' סביב ליראי לשובכים את יראייו כי בנונה יתרו שבע ה' יוכבשו הרועים להזוווג להן ברם רחל את היותה ולא נגע בה בריה כענין אמר וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלייך ויראו מך. כי היראה בנפש הירא כנור בבית כי כאשר ירליך אדם נר לעצמו הלא ידענו נר לאחד נר למאה ורור המלך לעליו השלום כבר בחר

גם מאמר הגمرا (ברכות ס"ג ב') אמר ר' יצחק אמר לו הקב"ה למשה בשם שני היסכרים לך פנים לך אהלה הסבר פנים לישראל והחוור האהלה למקוםו ובין הדברים על פי משל מלך נתן אל עבריו כל' כסף במתנה והוא כסף מזוייף מה עשה העבר כי לא מלאו לבו לומר למלך שהוא מזויף התיחסם ואמר אל המלך אין אני רוצה לקחת חמס רק מכור אותה לי בכסף מלא וילך והביא דינרי זהב כמספר סכום הכללי ושותה והיה בין הרינרים דינר אחד שהיה מזוייף אמר לו המלך הרי מזויף הוא השיב ואמר כי נפשי ארוני המלך כי הדינר ממש כמו הכללי. הנמשל כי כבר ידענו לי מועלם אין הקב"ה בועס על ישראל כמאמר המקנון (איכה ב') היה ה' כאובי ולא אובי ופה עשה הקב"ה פנים ולעם ומשה ידע והבין האמת שהוא רק לפנים אבל לומר הדבר לפני הקב"ה לא הרהיב בנפשו עוז מה עשה בא גם הוא לפני הקב"ה לפנים של כסף ואם יאמר לו הקב"ה שהוא מזויף הלא אז יכול להשיב ולומר של לי כמו שלך. וזה מיד ורכבר ה' אל משה פנים כאשר ירכבר איש אל רעהו פירוש שהתחילה שנייהם לדבר באמת היפך ממש ממאמר בלבד ולב ולב ידברו כי אם דבריהם אשר בלב כן היו הדברים בפה והוא אמר לו הקב"ה שם שאני הסברתי לך פנים פירוש שלא בעסתה באמת רק עשתית עצמי ככוועס רק לפנים לך אתה לא חכuous רק לפנים שייהו חושבים עלייך שאתה בעס כדי להפחים אבל אחר שישבו ויתחדרו החזר האהלה למקוםו. וזאת היה עצם משה רבינו לעליו השלום שעשה עצמו כאלו בעס על ישראל רק לבכורו סבב הדברים שישאל אותו הקב"ה והוא היה בירוא להшиб כנ"ל וכאשר אמר יתברך למשה שתี้ הפנים בעס איזה נשאר עומד בפנים שוחוקות וזה מידי ורכבר ה' אל משה פנים כאשר ירכבר איש אל רעהו. והבן:

וְעַתָּה ישראל מה ה' אלהיך שואל עמוק כי אם ליראה כו'. כבר התעוררנו חכמוני ויל' על מאמר זה (ברכות ל"ג ב') אטו יראה מלטה זוטרתא היא. אמנס על דרך הפשט נראה בכאן זה על דרך שכחנו במקומות אחר (בחתימת ספר במודבו) כי כל מחMRI העולם הזה ותענוגינו לא ערבו אל نفس האדם בלתי טרם השיגו הדברים שהוא נכסף אליהם אבל בהשיגו אותם וישבע מהם יוּפְג מהם ערבותם כמו אמר (משלי כ"ז) נש שבעת הבוטס נופת לכן יערב האוכל רק אחר הרעבן השתיה אחר הצמאן לא בן התורה החמודה כי כל מה שחתוסף במציאות עוד יותר תחותוף החשוכה אליה ויהיה הרעבן אחר השביעה כי יוסיף להשתוקק בתשוקה היותר נפלאה (עין שם באוין ובאוון בוה מאמרים הרבה) ומעתה קח לך משל לאחד שחללה בנו כמה ימים והיה מתיאש ממנו כי לא בא אל פיו כל מאומה ממש הימים האלה ואין חיים לאדם بلا אכילה ושתייה בא רופא מומחה לחת לו רפואות והיה מפזר בו מאר שיקח מהם אל פיו ויהי בהביאו אליו רפואות יום יום ומפזר אותו

עבורה על לבב כל הסמכים אליו ענין מאמר ואצלתי מן הדרות אשר עליך
נאמר עליך מורה על גודל היראה שהיא עדפת על הירא וכן מאמר והיו
דברים האלה אשד אני מזמן היום על לבך לומר יותר ממלואו כזאת
שכיארו ז"ל במדרש (ריש ויקרא) ההבדל בין מאמר אלה יעדמו לבך את העם
בין אמר ואלה יעדמו על הקלה עיין שם והשלמת הדברים מצא למללה
ויש פרשת תוריע). וזהו משל מי שבקשים ממוני כל גדול ויש לו לומר יוכל
להשגה על ידי אחר:

ובגמרה (ברכות ח') גודל הננה מגיעו יותר מירא שמים דallow בירא
שמים כתיב (תהלים קי"ב) אשר איש ירא את ה' ובנהה מגיעו
בתיב (שם קכ"ח) גיע כפיך כי תאכל אשדיך וטוב לך. כבר חתמו המחברים ז"ל
למצוא רוך תבונות אל מאמר נפלא זה והאריכו למעניתם הלא הוא בספרותם
ואשר נראה לי בזה הסכת ושמע נא. הנה עוד מצאו בדבריהם ז"ל (חולין מ"ד
ב') רשות מר זוטרא ממשי' דבר חסדא כל מי שקורא ושונה ורואה טרפה
לעצמם עליו הכתוב אומר גיע כפיך כי תאכל אשדיך וטוב לך כאור זה
בקדים אמר החכם עליו השלום (משל כי) מתחלן בתומו צדיק אשר בניו
אחריו דע כי יש שני סוגים עובדי השם ב"ה על רוך סוחר אשר לו שני אהבים
אחד עשיר ואחד עני העשי מסבגת גודל האהבה הולך אל הסוחר יוס יומ
לknנות מסחרתו למען ירואה על ידו והענני אין בידו להנחותו על רוך זה
ובחמתו ובנדצת לבו הוא מוצא לו רוך אחרה והינו כי עשה סרסור הולך
ומבקש אחר קונים ומביא אותם אל חנותו אורה. בן הצעיר גמור
שכבר בחות נפשו נכענים ומשועברים אל השכל מסgal בעצמו מצות ומעשים
טובים ואותו שאין בידו להתגבר כל כך הוא מחזיק ותומן את התלמידי
חכמים כמו אמר (משל כי) עץ חיים היא למוחזקים בה כר', אמן הכל גדול יש
בניהם ממש על רוך סרסור אצל סוחר עשיר או משולח הנושא למקומות על
הוואצות הסוחר והוא מספיק לו כל מהסורי גם להוואצות בני ביתו הננה
במשך ימי חי המשולח הזה אויל יזדמן כי יהיה המשולח חי עונג חי
הסוחר ואילו יורה בהרזה אמונה מה רב ההבדל לאחר מות שניהם כי הסוחר
במוחו יתקיים בו והניחו יתרם לעוליהם והיו הבנים גם כן שעירים לא כן
חסולח או הרסור אשר בחיי היה שכורן קצוב כך וכך בשבע אבל כמותו
מה ניחיל את בניו אחריו. בן הצעיר בין הצעיר ובין המוחזק האף אמן כי
המוחזק עצמו כבר נאמר בו (קהלת ז') כי בצל החכמה בצל הכסף והוא משיג
 חלק בעולם הבא הצעיר עצמו עם כל זה ההבדל הוא לבניו אחריו כמו אמר
(תהלים כ"ב) רוע יעבדנו יסופר לה' לדור כלומר הבנים של העובד בעצמו
יסופר זכותו גם לדורות שאחריו והוא יבוואר וגידור צרכתו לעם נולד כי עשה
הוא בעצמו והוא מתחלן בתומו צדיק אז אשדי בניו אחריו ויפה אמר דוד

במליצה ואת (תהלים קי"ט) נר לרגלי דבריך, בן וכן מי שלבו מלא יראה את
השם יתברך תורה יראתו ותפיץ קרני אורה אל הסובבים אותו והמשפעים
בצלו. וזהו שאמר יתברך ומוראים וחתכם יהיה על כל חיית הארץ כמו היה אמת
האדם שתהיה יראי את השם יתברך גדולה כל כך עד כי גם הבעל חיים
יהיו חדרים מאור פניו וכבהדר היראה ממנה לא יהיה ענייני החסד דבגנו אליו
מושילנה ז"ע כי יש שיורא אל היראה באדם עד שתפוץ זהה גם לאחרים
כמו שיש שיורא לכל שמנת יושפע אל הכליל הסמוך לה. למשל כאשר תין
איש כל תוך גודל ויצוק על הכליל החיצונה דבר בלתי כאשר הכליל החיצונית כבר
נתמלה או יגיע כל המותר אל הכליל החיצונה בן שיורא היראה בלבד הירא כי
כאשר נתמלו כל הכליל נפשו בצדקה ועווז או ישטוף ויעבור גם ללבבו כמו
שנתבאר מזה הרבה למללה (ריש פרשת תוריע). אשר על בן בא האזהרה (כבא
קמא מ"א ב') את ה' אלהך תירא לרבות תלמידי חכמים כי לולא בן אין אף
אחר להשיג היראה כי לא מلتאות וטרתאות היא כי היראה עצם מציאותה
בשם אשר העליונים לעוצם השגותם ורוח מבינתם החווים כבוד עליון נורא
הדור זעים וחלים מאיימת כבוד קדשו עד אשר מזעת אפס נמשך נהר דין
אבל בני אדם ישבוי חושך הלא השגותם קטנה מאד והיראה תהיה רק כפי
ההשגה ולא אין חכמה בהחלה אין יראה ואין דרכ אל היראה כי אם על ירי
התורה והעבורה אשר בידנו מאת ה' מן השמים כמו מי שברצונו לנטווע עצי
בשםם בארץ ואין ארמת שדהו מקבלת אותן בתורה הוא משתדל להביא
אדמה מאותם הארץות אשר שמה וזרעים המינים האלה וצומחים ועלולים ואיז
בהשגו האדמה הזאת יכול לדועם הבושים וכחנאי לחת עליה שבעה עיניים
לשמור אותם כפי הצורך אל הבושים ולכך היא נקראת מודא שמים כמו
שקרים לסהורה או כלים אשר מציאותם מעיר מיווחדת ומדיינה מיווחדת
קוראים הסורה על שם היראה בן היראה נקראת על שם המקום מודא שמים
אמנם דעת כי היראה גם אם לא מلتאות זורתה היא עם כל זה כל קושי
מציאותה רק אם אין בין ההמון גם אחד שיהיה צדיק תמיד אבל כאשר יש
בניהם אחד או השגת היראה כל מארך ונזכר חונה מלאך ה' סביב
ליראו לשובבים את יראו כמו פנינים ואבני חוף אשר מציאותם רק במדינות
רחווקות בא"י הים, ועם כל זה אם יש סוחר נושא לשם ומביא אותם לבתו נקל
מאך להשיג אותם על ידו בתנאים המחויבים אל המשתדל אחרים ורזה
להשגים מיד הסוחר אם במחירות או בשאלת ובקשה בן השגת היראה היה נקל
אל האדם אם יש לו התקרכות אל צדיק גדול כאמור הנזכר את ה' אלהיך
תרוא לרבות תלמידי חכמים. וזהו מארם אין לגבי משה מלתאות זורתה היא
פירוש בהיותם קרובים למשה שהיא מלא יראה על כל גודותיו עד אשר שפה

בעל שם טוב יעקב רפז

מסונייך, ועינן פירש רשי ומורה"ש א' בפרק ב' וקודשין ובפרק ד' דבבא קמא יען שם ירשו دائ' אפשר להשווות שם דבר למורה יתברך שם, لكن פירש מדרשו זו, מה שצאי רבי עקיבא כשהיה עם הארץ והיה שונא לתלמידי חכמים (פסחים ד"ה ט"ב), וזה היה מරיחוק מורה השם יתברך, וככשיו שנעשה תלמיד חכם דחיל מרובנן, מוקrab למורה השם יתברך כן, لكن דרש את ה' לרבות תלמיד חכם, כי מורה תלמיד חכם מביאו למורה השם יתברך, זה ישראל שבמדבר היה להם יראה מתלמידי חכמים, שנאמר ויראו מגשת אלין, אם כן קל הוא להם שיוכו הם גם כן ליראת השם יתברך, ובזה יוכן אין לגבי משה מלטה זוטרתא, לה לומר מאחר שהיה להם יראה לגבי משה וזוכו ליראת התלמידי חכמים, אם כן זוטרתא הוא שיוכנו גם כן ליראת ה' והבון, ונברא פי' חכם זו:

ת פעונה לרייש פרשת בשליח רפ' נ' ע"א, ורמו לזה ג"כ שם דף ב"א ע"ד)

יב. איתא בגמרא ברוכות דף לג' ע"ב אטו יראה מלתא זוטרתא, אין לגבי משה מלתא זוטרתא, והקשו בהרבה ספרים הקורושים מה בכך שגביו משה מלתא זוטרתא, הלא בדבריו היו לכל ישראל ואצלם לא מלתא זוטרתא הווא, ותירץ הבуш"ט הקורוש ז"ל, לגבי משה דזינו להם שהוא גבי משה, והוא היה המנהיג שלם, היה דבר קטן, כי משה רבינו עליו השלום המשיך בחייבת יראה לכל הרדור ההוא, כי הוא היה המנהיג, ומפני יצאו אלו הדברים, ולכן היה זה אצלך רבר קטן:

אתה בכתב יד גROL אחד]

ועתה ישראל וגוי כי אם ליראה, ופרק א' יראה מלאה ושרה הו, ומשו אין לגבי משה מלאה ושרה הו, וכבר נתחבטו בזה כל גודלי הקדמוניים, ושמעתינו בשם ביב והחสด ר' ב' בעל שם וכורנו לרברכה דאיתא בזוהר הקדרוש (טתיקון ל' ותיקון ל"ג) אית את הרומיות ואית יראת העונש, שמהפכד מהקרווש ברוך הוא מחתמת עונש וזה יראת העונש לא אמר חותם הלביבות כל העובד בשבייל זה עובר לוולתו, אלא היראה הטובה הוא יראת הרומיות שמתיירא מהקדוש ברוך הוא בגין ראייה רכ' ושליט והוא היראה השלים, וזה היראה לנו מתיירא רק השמיים, כי השמיים אין לו שכר ועונש ועל כן אמדנו במשנה (אבת פרק א')odi מורה שמים עליהם, והנה מי שהוא במודרגת יראת העונש רוחק והוא מיראת הרומיות, הנה דבר הממוצע בין שני היראות הוא יראת חדשה שמתיירא מתלמיד חכם כדאיתא (בבא קמא פ' מ"א ע"ב) את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים,ומי שהוא במודרגה שמתיירא מן תלמיד חכם לא רוחק הוא מיראת הרומיות, והנה ישראל הוא במודרגה שהוא מתייראי ממשה בכחטייב (ברשות תשא) ויראו מגשת אליו, נמצא לא היה רוחקים מיראת הרומיות, וזה כוונת מטרידך מה ה' אליך שואל מעמך כי אם ליראה והיינו יראת הרומיות, ופריכין

הוא יחייב לך עיטה למKEN נכסין, נמצא שאין לאדם להתחייב על שום דבר יא שעשה, כי הוא היה כך על ידי רצון הבורא יתברך שמו, ואם הוא מתחייב נמצא שאינו מאמין שהכל והו בהשגת השם יתברך, על כן הם נקראים רשיעים, כי אכן הוא, אלא הכל הוא על פי רצונו

עליוון (ברבות דף ל"ג ע"ב) חוץ מיראת שם

דגליה וחודיה והמצור, מצויה ע"ה

יא. והיה אם שכח תשכח ונור, פירוש שכל מה שבעולם הוא בהשגתנו יתברך, ומוכלים בא הידאה לאדם, רצונו לומד שיוכור בהשם יתברך מחתמת כל דבר ודבר, נמצא שגם י"ד השכחה בא מהשם יתברך לאדם, כי אין שום דבר מבעלudo יתברך שלו, וצריך שמהשכח גם כן יבא יראה לאדם, אך הגורם שישכח גם השכחה, זה הוא מדרגה פחותה מאור, וזה וביה אם שכח משורת.

www.wanli.com

קונסיסטןס קרייטריהן דה עיר

יב. ועתה יישראל מה ה' אללהיך שואל מעיך כי אם ליראה את ה' אללהיך וגוו, ואיתא בגמרא (ברכות דף לג עב) אטו ירידת שמים מלטה זוטרתא הוּא וכו', אין לגבי משה מלטה זוטרתא הוּא עיין שם, שמעתי ממוריה ביאור ש"ס אין לגבי משה וכו' והוקושא מפורסתה הא לישראל אמר דבר זה, ובאייר דכתיב מבחר מורה"ש א' את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים (בבאו קמא דף מא עב), כי אין בדור ירא חטא, ועל ידי שהוא תלמיד חכם בא ליראת ה', ושפיר דרשו לרבות תלמידי חכמים וכו', והנה במשה מצינו (בפרשת החטא) וידאו מגשת אלוי, אם כן כבר נכננו ליראת תלמיד חכם, או בנקל יוכלו לבא ליראת ה' וזהו, שאמרו אין לגבי משה מלטה זוטרתא, רצונו לomed מאחר שכבר נכננו ביראת תלמיד חכם, שהוא לגבי משה שנאמר ויראו מגשת אלוי, אם כן מלטה זוטרתא הוּא לבא גם כן ליראת ה', שהוא נמשך מזה, ודברי פי חכם

וילחות יעקב יוסף דב ר' ח' ע'ג

ג. ממורי זלה"ה שמעתי ביאור קושיא זו, דעתא (בבא קמא דף מא ע"ב) שמעון העמסוני דרש כל האתין שבתויה, עד שהגיע לאת ה' אליהיך תירא פידיש, עד שבר א' עקיבא ולימד את לדבות תלמידי חכמים, והקושיא מפודסמתמאי עצמא לא דרש שמעון

בדור מיש חיות

ג) עיין לעיל פרשנת מקץ אותן ל"א ופרשנת שמיין יד) עיין לעיל פרשנת לך בהגה ט' בענין אוקירו
אות א' מענין זה: למשיכו: